

Kandidater skal hurtigere i job

De humanistiske kandidater fra Aarhus Universitet skal hurtigere i job. Fakultetet er begyndt på en omfattende efteruddannelse af studievejledere og studieledere der skal gøre de humanistiske studerende mere jobbevidste allerede fra studiets første år

Side 3

■ Miljøforkæmpere

Kunsthistorie skal have et bedre studiemiljø. Læs hvorfor og hvordan på side 8-9

■ Små fag lukket

Fakultet har lukket to af sine allermindste fag: polsk og bulgarsk
Side 9

■ Øl og uni

Først var der øl, så var der papir - og nu er der universitet.
Bagsiden

HUMavisen

11. årgang. Nr. 42. Maj 2003

Ansvarshavende redaktør:
fuldmægtig Svend Aage Mogensen

HUMavisen
HUM Sekretariat, bygning 453
Aarhus Universitet
Jens Chr. Skous Vej 3
8000 Århus C

HUMavisen udgives af
Det Humanistiske Fakultet,
Aarhus Universitet.

HUMavisen udkommer to gange
i semesteret. Avisen er gratis ved afhentning
på fakultetet. Avisen sendes med intern
post til alle ansatte og omdeles på gange, og
kantiner.

Redaktionen forbeholder sig ret til at forkor-
te og redigere indlæg og meddelelser.

Den redaktionelle linje er ikke nødvendigvis
udtryk for fakultetets officielle holdning.

Annoncer: se [www.hum.au.dk/nyheder/
humavis/redak/annoncer.htm](http://www.hum.au.dk/nyheder/humavis/redak/annoncer.htm)

Redaktionen:
Telefon: 8942 1242
Fax: 8942 1200
FirstClass: HUMavis
E-post: humavis@hum.au.dk

Signaturer:
slam - Svend Aage Mogensen
mn - Michael Nonboe
Dahg - David André Højlund Graff

Hvor intet andet er anført er fotos taget af
Torben Nielsen, Teknisk Afdeling.

Alle medarbejdere kan kontaktes direkte
via FirstClass mail.

Layout: Svend Aage Mogensen

Tryk: Delta-Grafisk, Århus

Distribution:
Teknisk Afdeling, Repro-sektionen

Oplag: 5.000 eksemplarer

Avisen udkommer også på web:
www.hum.au.dk/nyheder/humavis

Seneste nyt findes på:
www.hum.au.dk/nyheder

ISSN 0908-5343

Indhold

Studier og erhverv

Tænk på et job.....	3
Legat til tysk-studerende.....	4
Ny suppleringsuddannelse i viden og entrepreneurship.....	5
Bachelorprojekt på tredje år.....	5
Frit optag på alle sprogfag.....	5
Fremtidens sprogfag.....	6
Bedre studiemiljø skal mindske frafald.....	8
Polsk og bulgarsk lukker for optag.....	9
Er frokost-kommunikation eksamensrelevant?.....	10
Hestepærer og eksperimentel arkæologi.....	11
Eksamen i kirken.....	12
Eksamenspresset? – tag en tur i Studiemetroen.....	13
Fra Las Vegas til Åbogade.....	18
Praktik i Damaskus.....	22
Verdenslitteratur.....	23

Struktur & økonomi

Den ny Center for Kulturforskning godkendt.....	5
MUS til alle.....	5
Bedre økonomi giver flere ph.d.-stipendier.....	4
Fusion: Problemfri trebenstaburet.....	7

It og administration

For få deltog i brugerundersøgelse af Teknisk Afdeling.....	5
Simple og rutinemæssige TAP'er?.....	14
It og humaniora.....	15
FirstClass: Succes med forbehold.....	16
Hjælp til FirstClass-undervisere.....	17
Mere end reoler.....	20
Instruktør-stillinger på Filosofi.....	23

Forskning

En renæssance til Renæssancen i år 2006.....	19
196 værker om medietæori i database.....	23
Humanistiske bøger.....	24
Humanistiske tidsskrifter.....	25

Navne, kalender, bagside

Navne.....	28
Dobbeltjubilaren Dehlholm.....	28
Set & Sket.....	29
Kalenderen.....	30
Bryggeriet Trøjborg.....	32
HUMavisen 10 år.....	32

Deadline for HUMavisen 43 (september 2003)

1. september 2003

Forsiden

Cand.mag. i medievidenskab og etnografi, Trine
Nissen, kommunikationskonsulent ved Lego.
Foto fra Studieinfo (PRO Foto).

Tænk på et job

Foto: PRO Foto

Fakultetets studerende skal være mere jobbevidste, så de er parate til et job dagen efter at specialet er afleveret

Projekt JobHum – Jobbevidste Humanister – er kodeordet for en omfattende efteruddannelse af studieledere og studievejledere og begyndelsen på en regulær kulturforandring på alle fakultetets studier.

JobHum er en helt ny form for erhvervsvejledning der begynder allerede på bacheloruddannelsen og vil bestå af både fælles informations- og inspirationsmøder og af individuel studie- og erhvervsvejledning.

Det Humanistiske Fakultet har sammen med rekrutteringsbureauet Mercuri Urval udviklet en intern uddannelse for studievejledere og studieledere, og efter et succesfuldt pilotprojekt kan alle fakultetets 8.000 studerende nu se frem til at få glæde af projektet.

Ny kultur

–Målet er at de studerende begynder at tænke på job og muligheder flere år før de begynder på specialet, at de i løbet af studiet bliver bevidste om hvordan de færdigheder og den viden de tilegner sig på universitetet, vil kunne bruges på arbejdsmarkedet, siger fuldmægtig Grith Thagaard Loft fra Fakultetssekretariatet.

–Og at denne jobbevidsthed får betydning for både hvordan de studerende vælger at sammensætte deres studium og valg af studiejob, udlandsophold og praktiksteder, tilføjer hun.

Projektet kræver en stor omstilling, og første fase har været den nævnte interne uddannelse af studieledere og studievejledere.

–Målet er en kulturændring på alle niveauer i organisationen; både lærere og studerende skal være mere bevidste om jobmulighederne i en humanistisk uddannelse, og det skal føre til øget selvtillid, inspiration og dynamik i den faglige udvikling af fakultetets uddannelser, fortæller Grith Thagaard Loft.

Fakultetet forventer også at projekt JobHum på længeresigt vil nedsætte den gennemsnitlige studietid.

Amazoner på arbejdsmarkedet

En cand.mag. er ikke længere forudbestemt til at blive gymnasieleærer. Kun ca. 40% af de humanistiske kandidater bliver i dag ansat i såkaldte "traditionelle job"

– og denne andel er endda faldende.

På en konference afholdt af Dansk Industri blev humanisterne for nylig kaldt "amazoner med et socialt sindelag" som udtryk for at flere og flere humanister fungerer som brobyggere mellem erhvervsliv og humaniora.

Ny vejledning

Et nyt arbejdsmarked fordrer også ny erhvervsvejledning.

Typisk består erhvervsvejledning i dag overvejende af kollektive arrangementer i form af erhvervsfaglige dage, næsten-kandidat-møder og fagforeningens lignende tilbud, og de studerende op søger typisk først individuel erhvervsvejledning umiddelbart før studiet bliver afsluttet.

Det skal JobHum nu lave helt om på.

To års tilvænning

Fakultetet lavede i 2002 en undersøgelse af 2.000 kandidaters arbejdsforløb efter sidste eksamen. Undersøgelsen viste at selv om 25 % havde fået arbejde, inden specialet var færdigt, og selv om 85 % havde været i job inden for det første år, så var det typiske jobforløb for en nyuddannet århusiansk humanist to-tre projektansættelser og mellemliggende perioder med arbejdsløshed inden man i løbet af et til to år fik et fast job.

–Vi tror på at vi kan gøre den periode meget kortere, til fordel for både kandidaten og den kommende arbejdsgiver, siger Grith Thagaard Loft.

slam

Cand.mag. i japansk og erhvervsøkonomi Mikkel Heuer, nu kundeconsulent hos Hummel. Foto fra Studieinfo.

Fire skridt mod øget jobbevidsthed

Studiestruktur

Fakultetet ændrer hele sin studiestruktur og laver alle studieordninger om, så der blandt andet bliver mulighed for praktik for alle kandidat-studerende. De nye ordninger træder i kraft i 2004.

Erhvervsvejledning

JobHum-projektet. Udvidet kollektiv og individuel studie- og erhvervsvejledning. Indbefatter stor intern efteruddannelse og kulturforandring. Pilotprojekter på litteraturhistorie, fransk, kunsthistorie, etnografi, tysk og idehistorie netop afsluttet.

Nye uddannelser

Nye erhvervsorienterede uddannelser, aktuelt fx suppleringsuddannelsen i viden og entrepreneurship (se side 5) og et planlagt tværfagligt modul i humaniora og videnssamfundets arbejdsmarked, udbudt af Idehistorie.

Studieinformation

Fakultetet har i januar udsendt en ny studiehåndbog, Studieinfo, rettet mod gymnasieelever og andre potentielle kommende studerende og med særlig omtale af erhvervsmulighederne i forlængelse af de enkelte studier.

Bedre økonomi giver flere ph.d.-stipendier

Flere stipendier, mere fagudvikling, penge til fysiske rokader og mere IT i de kommende tre år

Bedre økonomi – men kun i tre år. Det er den økonomiske status for fakultetet som i de kommende tre år vil bruge de såkaldte forligsmidler til tidsbegrænsede udviklingsprojekter.

Fakultetet vil nu opslå 14 ph.d.-stipendier i stedet for 12 og desuden bidrage med to ph.d.-årsværk til at samfinansiere ph.d.-stipendier med forskerskolerne.

Der bliver oprettet en pulje til fagudvikling, og der bliver sat penge af til introduktion af FirstClass til studerende, it-pilotprojekter og til øget brug af it generelt.

Visse undervisningsrum kan se frem til en opgradering, og fakultetet etablerer en pulje til rokader af fag, blandt andet med henblik på at fagene på de nye storinstutter kan komme tættere på hinanden.

Endelig bliver der allerede fra og med 2003 8.000 kr. årligt til lærernes forskningsrejser mod hidtil 6.000 kr.

Forligsmidlerne kommer fra hidtil inde-frosne bevillinger og en etårig forlængelse af flerårsftalen.

DVIP-nøglen

De æstetiske fag havde foreslået Fakultetsrådet at der også blev set på driftsmidlerne, nemlig DVIP-nøglen med en begrundelse om at den forfordeler de fag som i forvejen har få fastansatte lærere set i forhold til STÅ-produktionen.

–De aktuelle besparelser på deltidslærerbevillingen burde fordeles, så man ikke straffer de mest produktive fag, tilføjede Morten Kyndrup, som var en af forslagsstillerne på rådets møde 28. april.

Dekan Bodil Due mente at spørgsmålet skulle ses i sammenhæng med den ændring af fakultetets principper for bevillinger, som var det tredje ben i orga-

nisationsudviklingsprojektet.

–Det vil på nuværende tidspunkt være forkert at dreje på én af knapperne – DVIP-nøglen. Desuden er det vigtigt, at der også bliver afsat penge til udvikling af nye uddannelser, sagde dekanen på mødet.

Økonomiudvalget er i gang med at drøfte fremtidige bevillingsprincipper og dekanen lovede at tage forslaget med i disse drøftelser.

Faldende STÅ-produktion

STÅ-produktionen var ved vintereksamen 2002/03 fire procent lavere end året før. Faldet var særligt markant for enkelte fag, som fakultetet derfor har indkaldt til møde om udviklingen.

I budgettet var desuden kalkuleret med 3 mio. kroner i bachelor-bonus i 2004 – den nye ordning for ministeriets tilbageførsel af undervisningsmidler fra Omstillingspuljen.

Dekanen sagde på rådsmødet at hun derfor var lidt bekymret over budgetud-

1 Humanistiske Fakultet Budget 2003, 1. kvartal med BO-i (2003)
2. kvartal 2003
3. kvartal 2003
4. kvartal 2003
5. kvartal 2003
6. kvartal 2003
7. kvartal 2003
8. kvartal 2003
9. kvartal 2003
10. kvartal 2003
11. kvartal 2003
12. kvartal 2003
13. kvartal 2003
14. kvartal 2003
15. kvartal 2003
16. kvartal 2003
17. kvartal 2003
18. kvartal 2003
19. kvartal 2003
20. kvartal 2003
21. kvartal 2003
22. kvartal 2003
23. kvartal 2003
24. kvartal 2003
25. kvartal 2003
26. kvartal 2003
27. kvartal 2003
28. kvartal 2003
29. kvartal 2003
30. kvartal 2003
31. kvartal 2003
32. kvartal 2003
33. kvartal 2003
34. kvartal 2003
35. kvartal 2003
36. kvartal 2003
37. kvartal 2003
38. kvartal 2003
39. kvartal 2003
40. kvartal 2003
41. kvartal 2003
42. kvartal 2003
43. kvartal 2003
44. kvartal 2003
45. kvartal 2003
46. kvartal 2003
47. kvartal 2003
48. kvartal 2003
49. kvartal 2003
50. kvartal 2003
51. kvartal 2003
52. kvartal 2003
53. kvartal 2003
54. kvartal 2003
55. kvartal 2003
56. kvartal 2003
57. kvartal 2003
58. kvartal 2003
59. kvartal 2003
60. kvartal 2003
61. kvartal 2003
62. kvartal 2003
63. kvartal 2003
64. kvartal 2003
65. kvartal 2003
66. kvartal 2003
67. kvartal 2003
68. kvartal 2003
69. kvartal 2003
70. kvartal 2003
71. kvartal 2003
72. kvartal 2003
73. kvartal 2003
74. kvartal 2003
75. kvartal 2003
76. kvartal 2003
77. kvartal 2003
78. kvartal 2003
79. kvartal 2003
80. kvartal 2003
81. kvartal 2003
82. kvartal 2003
83. kvartal 2003
84. kvartal 2003
85. kvartal 2003
86. kvartal 2003
87. kvartal 2003
88. kvartal 2003
89. kvartal 2003
90. kvartal 2003
91. kvartal 2003
92. kvartal 2003
93. kvartal 2003
94. kvartal 2003
95. kvartal 2003
96. kvartal 2003
97. kvartal 2003
98. kvartal 2003
99. kvartal 2003
100. kvartal 2003

	2003	2003	2003
	Fakultet	Enheder	Fakultet
		2003 i kroner	
Udgift	158.724	31.570	
Udmøntning			
§ 1 Postmønter	113.986	2.353	
§ 2 Postmønter	13.974	0	
§ 3 Lønninger	63.047		
§ 4 Adm. udgifter	9.171		
§ 5 Adm. udgifter	2.566		
§ 6 Studieråd	254		
§ 7 Studieråd	279		
§ 8 Studieråd	486		
§ 9 Studieråd			
§ 10 Studieråd			
§ 11 Studieråd			
§ 12 Studieråd			
§ 13 Studieråd			
§ 14 Studieråd			
§ 15 Studieråd			
§ 16 Studieråd			
§ 17 Studieråd			
§ 18 Studieråd			
§ 19 Studieråd			
§ 20 Studieråd			
§ 21 Studieråd			
§ 22 Studieråd			
§ 23 Studieråd			
§ 24 Studieråd			
§ 25 Studieråd			
§ 26 Studieråd			
§ 27 Studieråd			
§ 28 Studieråd			
§ 29 Studieråd			
§ 30 Studieråd			
§ 31 Studieråd			
§ 32 Studieråd			
§ 33 Studieråd			
§ 34 Studieråd			
§ 35 Studieråd			
§ 36 Studieråd			
§ 37 Studieråd			
§ 38 Studieråd			
§ 39 Studieråd			
§ 40 Studieråd			
§ 41 Studieråd			
§ 42 Studieråd			
§ 43 Studieråd			
§ 44 Studieråd			
§ 45 Studieråd			
§ 46 Studieråd			
§ 47 Studieråd			
§ 48 Studieråd			
§ 49 Studieråd			
§ 50 Studieråd			
§ 51 Studieråd			
§ 52 Studieråd			
§ 53 Studieråd			
§ 54 Studieråd			
§ 55 Studieråd			
§ 56 Studieråd			
§ 57 Studieråd			
§ 58 Studieråd			
§ 59 Studieråd			
§ 60 Studieråd			
§ 61 Studieråd			
§ 62 Studieråd			
§ 63 Studieråd			
§ 64 Studieråd			
§ 65 Studieråd			
§ 66 Studieråd			
§ 67 Studieråd			
§ 68 Studieråd			
§ 69 Studieråd			
§ 70 Studieråd			
§ 71 Studieråd			
§ 72 Studieråd			
§ 73 Studieråd			
§ 74 Studieråd			
§ 75 Studieråd			
§ 76 Studieråd			
§ 77 Studieråd			
§ 78 Studieråd			
§ 79 Studieråd			
§ 80 Studieråd			
§ 81 Studieråd			
§ 82 Studieråd			
§ 83 Studieråd			
§ 84 Studieråd			
§ 85 Studieråd			
§ 86 Studieråd			
§ 87 Studieråd			
§ 88 Studieråd			
§ 89 Studieråd			
§ 90 Studieråd			
§ 91 Studieråd			
§ 92 Studieråd			
§ 93 Studieråd			
§ 94 Studieråd			
§ 95 Studieråd			
§ 96 Studieråd			
§ 97 Studieråd			
§ 98 Studieråd			
§ 99 Studieråd			
§ 100 Studieråd			

sigterne, og betonedede at fagene skulle være tilbageholdende med at give dispensationer til studerende til at begynde på kandidatuddannelsen, hvis de ikke havde afsluttet bachelor-uddannelsen.

slam

Legat til tysk-studerende

Lektor A. P. Rossens Mindefond

Lektor A. P. Rossens Mindefond kan i efterårssemesteret 2003 uddele en eller flere portioner til tyskstudierende, der er danske statsborgere og har vist selvstændighed og vurderingsevne på et godt fagligt grundlag. Midlerne kan anvendes til tyskstude-

rendes ophold ved et tysksproget universitet Mht skatteregler for søgte legater, anvendt til udlandsstudier, henvises til ligningslovens § 7k, der begunstiger en sådan anvendelse.

Der er i 2003 i alt kr. 20.000 til rådighed. Bestyrelsen består af lektorerne Bendt Falkesgaard Pedersen og Poul Husum samt advokat Thomas Heintzelmann, der

er formand.

Ansøgningsfristen er 1. oktober 2002. Ansøgninger med alle relevante oplysninger til formanden, adresse: Lektor A. P. Rossens Mindefond, Advokat Thomas Heintzelmann, Advokatfirmaet E. Vinther Andersen – Bente Yde Nissen, Clemens Torv 8, Box 5124, 8100 Århus C.

Moesgård-bibliotek som samlesæt

Det ny fællesbibliotek på Moesgård får til huse i pavilloner ved siden af herregården. Billederne viser biblioteket mens det helt bogstaveligt talt er ved at blive samlet, og efter at alle byggeklodserne er sat sammen. (Foto: Preben Dehlholm).

Ny suppleringsuddannelse i viden og entrepreneurship

Informationsvidenskab vil til efteråret tilbyde fakultetets studerende en ny suppleringsuddannelse i viden og entrepreneurship.

Uddannelsen sigter mod at opbygge en kompetence til at mobilisere vidensressourcer i eksisterende virksomheder og gennem eget firma, så man bliver i stand til at gøre sig gældende i et konkurrencepræget miljø.

Læs mere på: www.hum.au.dk/nyheder/2003/030415entrepreneurship.htm

MUS til alle

Både Fakultetsrådet og fakultetets samarbejdsudvalg har sagt god for den ny politik for medarbejderudviklingssamtaler.

Alle medarbejdere skal have en årlig udviklingssamtale med nærmeste leder og såvel institut som fakultet skal samle resultaterne af samtalerne og bruge dem i sit udviklingsarbejde.

Politikken kan læses på www.hum.au.dk/fak/personale/mus/muspolitik.htm

Bachelorprojekt på tredje år

Universitetsloven blev vedtaget 8. maj – og den stipulerer fortsat at bachelorprojektet skal ligge på tredje år. Det betyder at fakultetet atter må revidere sin nye studiestruktur som skulle være trådt i kraft i 2004. Den ny struktur med tofaglige bachelor-uddannelser indebærer at bachelorprojektet skulle ligge på andet år, mens tredje år var afsat til suppleringsuddannelsen eller første år af sidefaget.

Den ny Center for Kulturforskning godkendt

Fakultetsrådet godkendte 28. april et sæt nye vedtægter for Center for Kulturforskning der herefter bliver en serviceenhed for forskning og forskningsformidling. Der er endnu ikke udpeget en person til hvervet som centerleder.

Se i øvrigt omtalen af centrets nye rolle i HUMavisens februar-nummer.

For få deltog i brugerundersøgelse af Teknisk Afdeling

Kun syv procent af fakultetets ansatte valgte at svare på Teknisk Afdelings spørgeskema om afdelingens serviceniveau, og det betyder at der ikke bliver nogen konklusion på undersøgelsen.

–Der er ganske enkelt for få svar til at vi kan lave en fornuftig statistik på det, forklarer teknisk chef Svend Rosendahl.

Frit optag på alle sprogfag

Der bliver frit optag på alle fakultetets sprogfag i 2003 – undtagen på det største, engelsk. Der har i praksis været frit optag på alle sprogfag siden 1999 med undtagelse af netop engelsk.

Fremtidens sprogfag

Hvordan skal sprogfagene udvikles? Hanne Leth Andersen kommenterer Uddannelsesstyrelsens rapport om "fremtidens sprogfag"

Af Hanne Leth Andersen
Formand for Studie- og Uddannelsesudvalget

Sprogfagene diskuterer med jævne mellemrum profil, identitet og uddannelsesmål. Som et indlæg i denne debat på universitetsniveau er det interessant at se på det bud, uddannelsesstyrelsens arbejdsgruppe giver i rapporten *Fremtidens sprogfag* om kernefaglighed i fremmedsprogene i folkeskole og gymnasium.

Arbejdsgruppens formandskab har været de to KU-professorer Peter Harder og Per Øhrgaard, men arbejdsgrupperne har været bredere sammensat bl.a. med seminariefolk og sprogtilenknelsesforskere. Undertegnede har deltaget i undergruppen for fransk.

Rapporten lægger ud med en række anbefalinger vedr. fremmedsprogene i et normalt skoleforløb, og dem kan vi kun ikke genkende til i de videregående uddannelser: tydeligere progression, mulighed for selvevaluering, klarere definition af lærermål på de forskellige niveauer, anbefaling af mere systematisk fagdidaktisk uddannelse og efteruddannelse for sprogfolk på alle niveauer, og endelig en redegørelse for de kompetencer eleven skulle være i besiddelse af efter et sprogfagsforløb.

Kernefaglighed

Sprogfagernes *kernefaglighed* defineres som fire områder med dertil hørende kompetencer:

- sprogfag som vindue mod verden (global orienteringsevne)
- kommunikation med elevrelevante målgrupper (kommunikativ kompetence)
- kvalitet i tekstvalg (æstetisk forståelse og respons)
- kultur møde (interkulturel kompetence)

Den kulturelle dimension understreges som et svar på det forslag at de netop udelukkende skulle defineres som tilegnelse af sproglige færdigheder. Det hører ifølge rapporten "med til sprogfagernes kerneopgave at skabe fornemmelse for, at det indhold, der er på spil, [...], er af så afgørende betydning at det kan motivere de sproglige udfoldelser, der er knyttet til undervisningen" (s. 26).

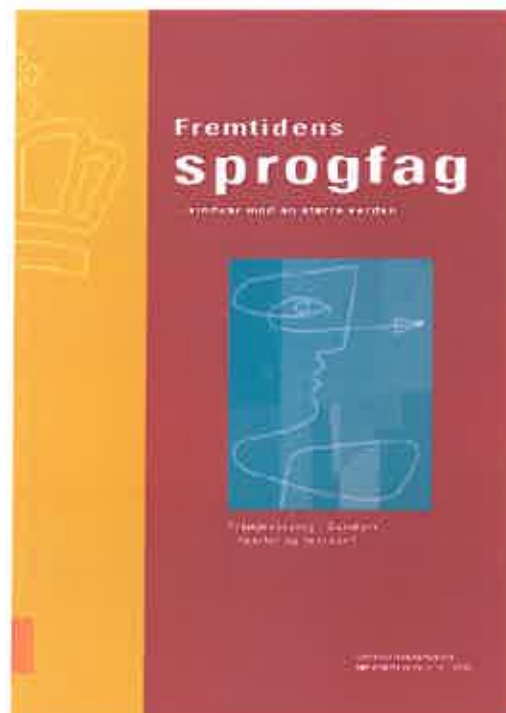
Sprogbevidsthed

Der lægges samtidig op til at den styrkelse af sprogbevidstheden som arbejdsgruppen i dansk har lagt op til, udnyttes og samordnes med fremmedsprogfagene: "de grundlæggende begreber bør læres i forbindelse med det sprog, eleverne på forhånd behersker, så de ikke samtidig skal forholde sig til fremmedsproglige og metasproglige problemer" (s. 28).

Et af sprogfagernes identificerede problemer i skoleforløbet er det mangelfulde kendskab i de gymnasiale uddannelser til den forudgående sprogundervisning og omvendt, samt den manglende synlige progression. Sprogundervisningen har hele vejen fra folkeskole til de videregående uddannelser været præget af det gruppen kalder "mere-af-det-hele-tænkning". Det er nødvendigt med en fagdidaktisk brobygning, samt med en opdatering af viden om såvel forskellige fremmedsprogdidaktiske metoder og om sprogtilenknelse generelt.

Med hensyn til en eksplicitering af progression fremlægger arbejdsgruppen en model der bygger på fire søjler: færdigheder, strategier, sproglig viden og indhold. Hver søjle har fem trin. De forskellige undervisningsniveauer er ansvarlige for forskellige af disse som arbejdsgruppen benævner hovedansvarsområde, mens andre er medansvarsområder. Fordelen ved modellen, som er udarbejdet af franskgruppen, er at de forskellige niveauer er nødt til at forholde sig til de samme mål.

Derudover har modellen indarbejdet et mere kommunikativt og pragmatisk sprogsyn idet sproglig viden starter med glosetræning, sproglige øer, viden om scenarier, herefter viden om samtalers struktur og først på de højere niveauer går ind i eksplicit metasproglig viden om morfologi og syntaks. Dette skal ses som et forsøg på at anvende sprogtilenknelsesforskernes nye viden om grammatikkens betydning for sprogtilenknelsen: hvor sprogundervisningen har været deduktiv

og sprogsystem-orienteret er vejen frem mod kommunikativ kompetence at der lægges vægt på kommunikation og intern grammatik og først når eleven har et sprog, på systematisk viden om sprogets struktur.

Kompetencer

Når det gælder evaluering af de opnåede kompetencer indstiller gruppen at der ses til internationale og europæiske projekter som DIALANG (www.Dia-lang.org/), idet Danmark på dette område ikke står særligt stærkt forskningsmæssigt.

Væsentligt for universiteterne er det, at en rapport som den her omtalte får indflydelse og konsekvenser for de grundlæggende uddannelser. En mulig strategi der nævnes i rapporten er at udvikle fagdidaktisk orienterede kurser der kan indgå i universiteternes sproguddannelser og i efter- og videreuddannelse.

Arbejdsgruppen slutter af med en dannelsesdiskussion og slår fast at fremmedsprogene "hverken kan læres til bunds eller udnyttes til gavns uden en bagvedliggende dannelsesforestilling" (s. 71). Ingen kommunikation kan ses eller forstås uden for en kulturel sammenhæng.

Århus

Man kan i øvrigt notere, at sprogfagene i Århus allerede har markeret sig positivt

og progressivt i forhold til rapportens overordnede anbefalinger:

- 1) AU har for to år siden etableret en efteruddannelse i "Fremmedsprogsdidaktik og sprogpraksis", som et samarbejde mellem engelsk, tysk og fransk.
- 2) Flere af vore sprogfag har mulighed for at vælge *fagdidaktisk* orienterede overbygningskurser og indførelser i *fremmedsprogstilegnelse*.
- 3) AU har for et år siden påbegyndt samarbejdet mellem sprogfagene, Nordisk og Litteraturhistorie omkring kurset i *verdenslitteratur*, som lægger op til et arbejde med kulturprofilen i sprogfagene og en uomgængelig parallel til projektarbejde og studieforbedelse og 'fagpakke'-samarbejde i den nye gymnasiereform.
- 4) Sprogfagene ved AU har et som oftest velfungerende *brobygningsarbejde* bl.a. med praktikordninger med amtets gymnasier, samt flere uden for amtet. Ifølge den nyligt indgåede aftale mellem HUM og Aarhus Amt skal der etableres yderligere udveksling og flere praktikordninger mellem gymnasier og universitet i det nye skole-/universitetsår.

Mindre humaniora

Men der er tendenser i diskussionen af den nye gymnasiereform, der truer synet på sprogfagene og truer de studerende som ønsker en gymnasiekarriere: nogle har villet gøre sprogfagene i folkeskole og gymnasium til rene sprogfærdighedsfag.

Der skal argumenteres overbevisende for kulturdimensionen i tider, hvor Dansk Industri har haft held til at påvirke regeringens gymnasiereform stærkt i retning af mere naturvidenskab, mere samfund og mindre humaniora.

Både latin og det tredje fremmedsprog er truet som obligatoriske fag, hvilket betyder at fremtidens studenter kun vil have kendskab til to fremmedsprog, konkret i Vestdanmark: engelsk og tysk. Her er virkelig en opgave for sprog- og kulturfagene, og den trænger sig på, idet gymnasieloven skal vedtages til efteråret og gennemføres til 2005. Det landsdækkende *Sprog- og kulturnetværk* (<http://staff.hum.ku.dk/lauha/Sprogogkultur/>) er et lovende tiltag i retning af en klarere profilering af sprogfagene, men arbejdet vedrører også den enkelte. Og det fortsætter: ingen fordybelse uden retfærdiggørelse!

Fusion: Problemfri trebenstaburet

Sprog, litteratur og samfundsforhold: Hele tre ting på en gang! Men der er plads til det hele på det kommende storinstitut i Nobelparken, lyder det fra både lingvister, kulturforskere og "parasitter"

Trods enkelte ansatser til uenigheder om hvad der skal vægtes mest på det nye "stor-sprog-institut", blev den fællesfaglige seminardag 14. marts afholdt i al fordragelighed.

Arrangementet tjente til at markere sammenlægningen af institutterne bag fagene engelsk, germansk, fransk, spansk, italiensk, portugisisk/brasiliansk og klassisk filologi, græsk og latin. Og hvem der havde forventet at se stor blæst omkring sammenlægningen, måtte gå skuffet hjem fra denne dag, thi her blæste mestendels milde vinde.

Sprog eller kultur

I det første af ti kortvarige oplæg tog specialestuderende på Brasiliansk, Anne Rosager afsæt i Kinderægs reklameslogan, som også var anvendt i indbydelsen til seminaret. Og hun kunne straks afblæse enhver forventning om det svar, at det da virkelig ikke går med hele tre ting på én gang.

—Jo, det går faktisk ret godt, sagde Anne Rosager — og gjorde herefter klart rede for at sproget for hende betragtes som et redskab til at fordybe sig i det egentlige interessefelt: kulturen. Sprogkundskaben bliver med andre ord et middel som tjener tilegnelsen af viden om et lands litteratur, historie og samfundsforhold.

Modsat slog Alexandra Kratschmer fra Italiensk på tromme for en opgradering af det sprogvidenskabelige aspekt på det nye storinstitut. "Må vi godt be' om noget RIGTIGT lingvistik!", stod der på en overhead-planche som både indledte og afsluttede hendes oplæg.

Mangfoldighed

Det gav anledning til en smule debat, men de fleste fremmødte lod ikke til at have det store problem med at forene de tre aspekter.

—Jeg er forankret i sproget. Det er derfra alle de andre aktiviteter kommer, lød det fra spansklektor Ana Bundgård.

I tråd hermed stillede Claudio Bogantes fra Brasiliansk sig undrende over for dem der ser det store problem i kombinationen af sprog, litteratur og samfundsforhold. Han gik endog så vidt som til at bruge betegnelsen 'problemfri trebenstaburet', og hans eneste bekymring var risikoen for ensretning ved central styring.

—Vi må værne om forskellene og bevare mangfoldigheden, var hans klare budskab.

Med etos og patos

Ellers kom oplægsholderne vidt omkring. Franskstuderende Lone Urbak talte om identitetsdannelse i Paris' belastede forstads miljøer i forhold til etnicitet og sprog; lektor i germansk Hans Carl Finzen talte med etos om retorikken som læsestrategi; og Ole Thomsen fra Klassisk Filologi revsede mod larmens og rastløshedens ufattelige ekspansion i vor tid, og leverede herigennem et forsvar for den humane livsvisdom som fag på humaniora.

Institut for Sproglig Undergravende Virksomhed

Ikke uden polemisk brod var ph.d.-studerende i spansk Mette Steenbergs veloplagte belysning af udtrykket "parasitiske småfag" i forlængelse af konceptuel metafor-teori. Men som de øvrige oplæg blev det afviklet i al fordragelighed takket være en forsonlig og venligt vittig tone.

Et uannonceret, humoristisk indslag i en af de indlagte pauser bidragede yderligere til smilet på læben. Her talte en ung mand om drabet på en række danske ord og argumenterede i forlængelse heraf for oprettelsen af Institut for Sproglig Undergravende Virksomhed.

Kaffe og kage

Fremmødet af især studerende var desværre ikke overvældende på denne dag. Hverken fra de store eller de små "parasitfag". Men mellem de der faktisk var til stede, opstod en livlig snak i de kaffe- og kagefyldte pauser — velsagtens et tegn på at folkene fra de nysammensatte institutter faktisk har noget at sige hinanden.

Snakken og diskussionen kunne i øvrigt fortsættes ved et efterfølgende festarrangement, hvor instituttets undervisere var inviteret til at agere bartendere.

—mm

Bedre studiemiljø skal mindske frafald

En undersøgelse på Kunsthistorie peger på studiemiljøet som primær årsag til frafald. Nu sætter faget ind med en bedre indslusning af russerne

–Fælles semesterstart, forbedrede holdinddelinger, læsegrupper og et fagligt seminar en gang om året er blandt de tiltag der skal få de kunsthistoriestuderende til at blive på studiet, siger studieleder Ane Hejlskov Larsen.

Et utilfredsstillende stort frafald blandt de studerende på Kunsthistorie i slutningen af 90'erne fik faget til at undersøge studiemiljøet.

Resultaterne fortæller, at der i forhold til uddannelsens faglige niveau, opbygning etc. er generel tilfredshed. Når der alligevel er så stort frafald skyldes det utilfredshed med det sociale miljø.

Konkurrence frem for sammenhold

Først og fremmest er relationerne mellem de studerende præget af for megen konkurrence og for lidt sammenhold.

For det andet føler en række studerende, at relationen mellem de studerende og underviserne er præget af arrogance og ligegyldighed.

Og for det tredje er disse relationer indlejret i en struktur der forværrer problemerne. Et lille antal undervisningstimer, dårlige fællesarealer og skæv kønsstruktur er alle faktorer, der har indflydelse på de sociale relationer.

Ny rus-introduktion

Studieleder Ane Hejlskov Larsen forsikrer om at problemet tages alvorligt, og at man de seneste tre år har foretaget flere ændringer der skal rette op på situationen. Først og fremmest forbedres indslusningen af de nye studerende, som ifølge undersøgelsen har fungeret dårligt hidtil.

–Vores flagskib er en ny type rus-arrangement, hvor ikke bare tutorerne og russerne er med, men også alle underviserne, siger studielederen, der bl.a. løfter sløret for, at et samlet morgenmadsarrangement i foyeren og en festtale er blandt programpunkterne.

–De første par dage vil der være en række arrangementer af såvel social som faglig karakter. Her vil vi naturligvis fortælle om hvad studiet går ud på og hvad det kan bruges til. Men også mere

Foto: Torben Nielsen

Der er for megen konkurrence på kunsthistoriestudiet, og det vil faget gøre noget ved. Her hviler roen dog over stud.mag. Diana Stenrøj Bleg i Kunsthistories atelier.

uformelt om hvad det egentlig vil sige at være her.

I det hele taget arbejdes der på at gøre underviserne mere synlige og vise at der kan skabes gode fora for diskussioner på instituttet. Fx afholdes et årligt seminar (i år om ikonoklasme mv.), hvor de studerende har mulighed for at stifte bekendtskab med mange af instituttets undervisere.

Frokost i det grønne

Som opfølgning på den nye udvidede introduktion til faget og stedet, inddeles de studerende i obligatoriske læsegrupper som skal gøre det lettere at falde til og skabe gode kontakter til andre studerende.

Sociale og faglige kontakter på studiet kan endvidere etableres og plejes, når der dette forår afholdes en 'Frokost i det grønne'. Her vil også undervisere deltage.

–Men det vi kan give dem er og bliver jo primært fagligt, siger Ane Hejlskov Larsen.

At et godt studiemiljø i bund og grund hviler på de mennesker som udgør det og skaber det, er vigtigt at understrege for studielederen:

–Vi kan stille nogle sociale og faglige rammer op, og så må det være op til de studerende selv at føre bolden videre. Vi kan jo ikke skabe et socialt miljø for dem. Det må de selv stå for. Fx kunne de oprette 'saloner' for kunstdiskussioner – ud af et sådant arbejdsfællesskab kunne der måske lige præcis udvikle sig noget mere socialt også.

Individualistisk fag

Som en mulig årsag til de studerendes sociale problemer nævner Ane Hejlskov Larsen Kunsthistories tradition for at være et meget individualistisk fag.

–Vi undervisere sidder på hver vores kontor og beskæftiger os med vidt forskellige kunstneriske udtryksformer og historiske perioder. Og det smitter måske af på de studerende, der forsøger at skabe deres individuelle studieprofil, siger Ane Hejlskov Larsen, som selv har konstateret de studerendes hårde kamp for at profilere sig.

–Der er en benhård konkurrence mellem de studerende her på studiet, og den er jo ganske simpelt et resultat af de mennesketyper, som kommer her. De er dygtige og meget ambitiøse studerende, og det kan selvfølgelig have konsekvenser for hvordan det sociale miljø udformer sig.

For store hold

Problemet med den mangelfulde kontakt mellem undervisere og studerende skyldes ifølge studieleder Ane Hejlskov Larsen især, at man af økonomiske årsager har været tvunget til at køre med alt for store hold. Det medfører et autoritativt krav om en vis styring, idet der ikke er tid til at stoppe op og drøfte alle de studerendes kommentarer i dybden.

–De store hold giver ikke noget godt

socialt rum for udveksling, siger Ane Hejlskov Larsen og fortsætter:

–Der bliver ofte for lidt plads til dialog, og som underviser kan det være svært at overskue kontakten til de mange studerende.

Studielederen beklager endvidere, at man pga. beskæringer og underskud har været tvunget til at begrænse instruktordningerne kraftigt. Her var der tidligere et forum, hvor de studerende havde mulighed for at få drøftet ting som de ellers sidder og brænder inde med.

Ikke overraskende

At det store frafald primært skyldtes problemer med det sociale klima kom ikke bag på hverken studievejlederne eller studienævnsekretær Ane Mette Tønder.

Ane Mette Tønder har – assisteret af en statskundskabsstuderende – stået for undersøgelsen, der er baseret på i alt 93 besvarelser fra studerende indskrevet 1996-2001.

På baggrund af undersøgelsen foretages der endvidere enkelte faglige justeringer. Fx en opprioritering af nutidskunsten og en mere grundlæggende indføring i den kunsthistoriske basisviden.

Angivne årsager til frafald

Procenttal (respondenterne har kunnet angive flere svar)

Der var for lidt socialt sammenhold	60
Jeg var ikke interesseret i erhvervsmulighederne	46
Underviserne var for tilfældige	43
Konstfordelingen var for skæv	40
Studiemiljøet var for konkurrencepræget	37
Uddannelsen var for teoretisk orienteret	37
Jeg havde ikke den fornødne selvdisciplin	31
Der var ingen kobling mellem teori og praksis	26
Jeg vidste ikke, hvad jeg kunne bruge uddannelsen til	20
Rammerne for uddannelsen var for stramme	20
Uddannelsen var for svært rent fagligt	9
Jeg blev overflyttet til København	9
Uddannelsen var for lang	0
Rammerne for uddannelsen var for løse	0
Uddannelsen var for praktisk orienteret	0
Uddannelsen var for let rent fagligt	0

Rapporten kan læses på

www.hum.au.dk/fak/studier/rapporter/kunsthistorie_frafald.pdf

Polsk og bulgarsk lukker for optag

Århus og København deler slaviske fag mellem sig

Der bliver ikke optaget studerende på hverken polsk eller bulgarsk i 2003. De to studier er under afvikling efter at fakultetet har indgået en aftale med sit søsterfakultet i København.

De slaviske fag på Aarhus Universitet og Københavns Universitet er blevet enige om at dele de mindste fag mellem sig. Fremover vil man kunne studere tjekisk og serbokroatisk i Århus og polsk og bulgarsk i København, mens begge universiteter fortsat vil tilbyde russisk.

Fra 1 til 0 studerende

Der er i øjeblikket indskrevet 13 studerende på polsk og de blev i begyndelsen af marts måned indkaldt til et orienteringsmøde. De 13 vil kunne gøre deres uddannelse færdig i Århus, men der vil blive sat årstal på hvornår den sidste eksamen i polsk bliver afholdt på Aarhus Universitet.

Bulgarsk har haft æren at være universitetets ubetinget mindste fag med én studerende. Imidlertid har studenterantallet på faget undergået en kraftig ændring på det seneste og er faldet til nul, hvorfor faget har kunnet lukkes øjeblikkeligt.

slam

Er frokost-kommunikation eksamensrelevant?

Praktik med hovedet nedad:
Hvordan får man 25 mennesker til at spise frokost sammen hver dag? Og hjælper det på arbejdsmiljøet? Det var en af hovedopgaverne under et tre måneder langt praktikophold i Australien

Af Martine Bøgesgaard,
stud.it. i it og organisationer

Fra oktober 2002 til januar 2003 var jeg i praktik hos det australske it-firma *Verdant*, som ligger på Tasmanien, den lille grønne ø syd for 'selve' Australien. Jeg boede i byen Hobart, og for dem, som synes at have hørt navnet før, er det ganske rigtigt den by, hvor Mary, Kronprins Frederiks kæreste, kommer fra. Men det var nu ikke derfor, jeg tog dertil. Næh, jeg skulle i praktik.

Knaldrøde kondisko

Da jeg ankom til Tasmanien, havde jeg ikke den fjerneste idé om, hvordan jeg skulle få fat i en praktikplads. Telefonbogen blev min ven: Jeg skrev en lang liste af relevante firmaer, hvorefter jeg begav mig afsted med min ansøgning under armen. Og efter kun to dages søgen var der bid: Verdant ville gerne have mig til at kigge nærmere på deres kommunikationsstrategi.

Det var fra starten tydeligt, at det ikke var et traditionelt australsk firma, jeg havde fundet. Ud fra den gamle-mænd-i-slips kultur jeg havde nået at opleve hos både offentlige og private virksomheder i Australien, gjorde jeg mig ingen forhåbninger om, at mine knaldrøde kondisko ville bestå firmaets 'dress code'.

Men her var Verdant anderledes: Receptionisten gik i heavy metal t-shirts,

topcheferne havde hestehale, og det var helt normalt at tøffe rundt på kontoret i klip-klappere.

Kommunikation i praksis

Det overordnede tema for min praktik var en analyse af Verdants '*organisational learning*', men derudover var det op til mig selv at tilrettelægge mit praktikforløb. Vi blev hurtigt enige om, at det især var firmaets interne kommunikation, den var gal med.

Min rolle var at være så proaktiv som mulig og løbende komme med konkrete forslag og udspil til forbedringer. Ved at deltage i møder, lave kvalitative interviews med medarbejdere, udvikle og benytte spørgeskemaer og iværksætte forskellige initiativer, som jeg bagefter fulgte op på, skulle jeg bl.a. være katalysator for en definition af firmaets værdier og komme med forslag til, hvordan de kunne gøres (mere) synlige i organisationen.

Lyder det som en stor mundfuld? - Det var det også. Men samtidig var det guf for en inkarneret humanist som jeg, der, med en bachelor i sprog og en overbygning på IT og Organisationer, så det som en luksusopgave at få lov til at bruge et rigtigt firma som prøveklud for alle de teorier og metoder, jeg havde læst mig til i løbet af mine fem år som studine.

Madpakkens magt

Jeg kastede mig frygtløst ud i en grotesk mængde medarbejderinterviews, hvor jeg over to runder snakkede med samtlige medarbejdere og stillede dem alle mulige slags spørgsmål.

Det fremgik tydeligt, at medarbejdere på Verdant ikke kendte hinanden særlig godt. På trods af den meget afslappede stemning og en tilbagelænet ledelsesstil virkede medarbejderne generte over for hinanden og samtidig forvirrede over, hvad firmaets målsætning og fremtidsplaner var.

Til min store forbavselse spiste de aldrig frokost sammen, men tilbragte i stedet frokostpauserne foran hver deres computer med en sandwich i den ene hånd og musen i den anden.

Et af mine initiativer var derfor at lave en spisekrog på kontoret. Ved hjælp af et par skillevægge og et par ledige skriveborde fik vi lavet et hyggeligt hjørne, hvor de ansatte havde mulighed for at drikke en kop kaffe eller spise frokost sammen. Inden længe begyndte folk at liste frem fra krogene med deres madpakker, og bordet blev hurtigt for lille til, at alle kunne få en plads.

Et af mine mere festlige tiltag var, at firmaet skulle gøre det til en fast tradition med fredagsøl. Og at der faktisk kom positive resultater ud af denne temmelig simple 'kommunikationsstrategi', gjorde ikke ligefrem min praktikrapport, som jeg skulle aflevere på mit studium på Aarhus Universitet, mindre spændende.

Pingviner i tusmørket

Udover at arbejde udnyttede min kæreste (som havde fået et legat til et semesters studier på universitetet dernede) og jeg selvfølgelig også, at vi boede på en af verdens smukkeste øer. Tasmanien har en natur i verdensklasse med et fantastisk rigt og spektakulært dyreliv. Vi vænnede os efterhånden til synet af en kænguru, possum (pelsdyr der klatrer i træer), wombat, leguan, papegøje, pelikan, myresluger eller et andet underligt dyr, når vi drog på opdagelse i den bil, vi købte for nærmest ingen penge. Samme bil brugte vi til et 5 ugers road-trip op ad Australiens østkyst. Ti tusind kilometer og en masse gode oplevelser.

(fork. red.)

Hvis du har spørgsmål eller mangler tips til praktikophold, er du velkommen til at kontakte mig på m@rtine.com.

Hestepærer og eksperimentel arkæologi

Fire studerende fra Middelalderarkæologi støber bronzegryder efter munken Theophilus' forskrifter. Men Theophilus nævner ikke at hestepærer er en yderst anvendelig ingrediens i leret som gryderne formes over...

Det er en kompliceret affære at støbe metalgenstande som man gjorde det i 1100-tallet hvor munken Theophilus levede: Først skal man dreje en form, fx af en gryde, i ler på et stativ af træ. Lerformen dækker man efterfølgende med voks, og uden på voksen lægger man nok et lag ler. Alt sammen brændes, så fugten forsvinder fra leret og voksen smelter og løber ud. I hulrummet, som voksen efterlader, ledes den flydende bronze så ind. Metoden kaldes 'cire perdue': voks væk! De studerendes erfaringer med støbning kommer senere Moesgaard Museum til gode. Til næste forår skal der nemlig støbes en stor klokke her, og det rekonstruerede klokketårn står allerede klar.

50% hestepærer

Inden man når så langt, er der imidlertid en masse erfaringer at gøre. I hvert fald når man som de fire studerende, Lars Pagh, Kasper Stjernqvist, Mads Jylov og Eigil Høyrup, er novicer i metalstøberfaget. Det er fx ikke lige til at finde den rette lerblanding:

–Vi har eksperimenteret med forskellige blandinger af ler, men det er revnet hver gang vi har brændt det. Vi havde imidlertid kendskab til nogle svenske forsøg, hvor man havde blandet friske hestepærer i. Og med 50% hestepærer gik det meget bedre, fortæller Lars Pagh.

Nu holder leret. Men der er andre uafklarede spørgsmål, fx et der har med bronzen at gøre. Bronze er en legering af kobber og tin, og mens tin smelter ved ca. 200 grader celsius, så smelter kobber først ved 1083 grader. Hvordan forhindrer man tinnets i at fordampe ved at så høje varme-grader? Lars Pagh har forskellige teorier, men indrømmer at det må stå sin prøve ved støbningen.

–Desuden er smelteprocessen, hvor metal og brændsel blandes, utrolig vanskelig at styre, tilføjer han.

Eksperimentel arkæologi

Støbningen som i denne tid finder sted under åben himmel på Moesgaard, er et

udtryk for en trend i arkæologien, fortæller lektor ved Middelalderarkæologi, Jens Vellev. Det var oprindeligt ham som fik idéen til projektet:

–Verden forstås både gennem historie og praktisk afprøvning. Ved at genskabe fortidens dagligdag, forstår vi den bedre. Samtidig formidles den jo levende gennem denne 'eksperimentale arkæologi', siger Jens Vellev.

Det arkæologiske materiale der ligger til grund for støbningen, har Jens Vellev bidraget med. I forbindelse med en udgravning i Odense af det eneste bronzestøberi der hidtil er fundet i Danmark, fandt Jens Vellev nemlig formstykker fra gamle bronzegryder. Disse formstykker har sammen med hele middelalderlige malmgryder fra Horsens museum dannet grundlag for de fire studerendes rekonstruktion af bronzegryden, forklarer Mads Jylov.

Fritid og eksamen

Selvom Lars Pagh, Kasper Stjernqvist, Mads Jylov og Eigil Høyrup benytter projektet som udgangspunkt for en gruppeeksamen i bronzestøbning, så skal motivationen for arbejdet findes et helt andet sted:

–Vi skal godt nok til eksamen i emnet, men projektet er ikke en del af pensum. Vi laver først og fremmest det her fordi det er sjovt. Desuden har projektet krævet en del mere arbejde end en normal eksamen. Fx har vi selv søgt midler og udfærdiget en projektbeskrivelse, understreger Kasper Stjernqvist.

Og så står de fire studerende også for alt det praktiske arbejde med at dreje forme i både træ og ler, opstøve forlæg for gryden og erfaringer med grydestøbning osv. Den slags arbejde er dem imidlertid ikke fremmed. Det er således ikke længe siden at Lars Pagh blev færdig med at konstruere en tro kopi af en udspændt

stammebåd i samarbejde med Ry Højskole og Ferskvandsmuseet i Ry. Desuden fører det praktiske arbejde uventede glæder med sig:

–De primitive lerovne vi har lavet, er fremragende til at lave mad i, fortæller Mads Jylov med begejstring. Og det er også det gryden skal bruges til når den er færdig, fortsætter han – madlavning!

Dahg

Fire middelalderarkæologistuderende i færd med at støbe bronzegryder efter den originale opskrift – plus hestærer – og tilsat lidt lettere antik Nilfisk.

Foto: Torben Nielsen

Eksamen i kirken

To multimediestuderende med kunsthistorie som grundfag brød med normen og iværksatte et eksamensprojekt uden for de gule mure. Resultatet var en kirke fyldt med video, kunst, musik og mennesker

Af Marianne Maribo Liechti og Lone Hedegaard Kristensen, begge stud.mag i multimedier.

De sædvanlige eksamensformer, hvad enten der er tale om mundtlige eller skriftlige, bliver, efter længere tids studier på universitet, hurtigt til rutine. Ikke at rutine i skriftlig og mundtlig fremstilling er at foragte. Den er tværtimod grundlaget for det faglige og videnskabelige arbejde på universitetet. Alligevel kan det – efter fire år i miljøet – godt gå hen og blive en smule trivielt at skrive endnu en 20 siders opgave. Situationen var den samme for os, da vi skulle vælge emne i et projekt som et led i den humanistiske kandidatuddannelse i multimedier.

Tværfaglighed i praksis

Studieordningen for multimedier giver mulighed for, at studerende kan definere et selvstuderet projekt under vejledning. Vi benyttede os af muligheden og kunne således selv vælge, om vi ville fokusere på fremstillingen af et produkt eller koncentrere os om teoretiske problematikker.

Vi ønskede et projekt, hvor vi for alvor kunne få lov til at prøve kræfter med tværfagligheden erhvervet gennem studierne i kunsthistorie og multimedier. Vores teoretiske og analytiske interesse for billeder lod vi derfor danne basis for et praktisk multimedieprojekt. Projektet havnede

uden for universitetets gule mure, fordi vi indgik et samarbejde med Skt. Johannes kirke i Århus.

Højmessen som case

Udgangspunktet for vores projekt var at være med til lave en anderledes højmesse, der både trak på kirkens billedhistorie og traditioner og på de nye æstetiske muligheder i multimedier. Mødet mellem æstetik og teknologi rejste nogle interessante spørgsmål: Hvordan forener man æstetiske ideer med det fysisk/tekniske spillerum? Hvor går man på kompromis?

For os havde de æstetiske ideer høj prioritet, og det var altafgørende, at de elementer, der blev tilføjet gudstjenesten, havde en berettigelse. Det var også vigtigt, at gudstjenesten stadig hang sammen, såvel indholdsmæssigt som æstetisk.

Diplomatiets smalle sti

Som projektet skred frem kom det også til at handle en hel del om selve samarbejdet med kirken. Det er svært at vide på forhånd hvilke hierarkier og kommandoveje, der er på en given arbejdsplads, og det viste sig at være en god ide at bruge lidt tid på at sætte sig ind i det. Projektet blev således også en træning i diplomatiets smalle sti: Hvordan sælger man sin ide, så alle i for eksempel et menighedsråd, synes det er interessant og vedkommende? Hvordan undgår man at spille (fag)grupper ud mod hinanden?

Det blev en proces med mange små deleksaminer, hvor vi hele tiden skulle sørge for at have overblik, være på forkant med eventuelle problemer og have argumentationerne i orden.

Det giver et projekt en særlig drejning, når man samarbejder med en ekstern partner. Man bliver tvunget til at tage sit projekt alvorligt. En eksamen og en skriftlig opgave er selvfølgelig også vigtig og

Det er ikke kun til bryllupper at der både er smukke scener og præstationsangst i kirken. To multimediestuderende gik til eksamen i kirken.

af betydning, men det er begivenheder og begreber, der kun eksisterer i universitetets lukkede land med de dertil hørende normer.

Oplevelsen af at have sat et helt konkret arrangement i gang, at have involveret mange mennesker og reklameret med det i offentligheden, opstillede en kontrakt, der ikke sådan var at bryde. Vi kunne ikke på samme måde afmelde eksamen, hvis vi kom i tidnød. Da vi først havde sat tingene i gang, var der faktisk ingen vej tilbage.

Fordele for fremtiden

Et praktisk projekt af denne art giver mange gode erfaringer, og sat ind i den universitære kontekst bliver det interessant, fordi man også er nødsaget til at koble det praktiske med teoretiske refleksioner. Vores projekt har for eksempel ud over den tilhørende eksamen dannet basis for et fælles speciale, hvor vi tager udgangspunkt i de problematikker, der fremkom med projektet. Derudover har vi nu fået værdifuld erfaring i administration, diplomati og projektledelse, som vi kan bruge i vores videre færden, når vi for alvor skal uden for universitetets mure.

Eksamenspresset?

– tag en tur i Studiemetroen

I Studiemetroen kan der hentes både akut og langsigtet hjælp til eksamensperioden. Du kan også få at vide, hvordan du skriver dine eksamensopgaver i stedet for at udføre akademisk rengøring

Af Tine W. Jensen, forskningsassistent og ekstern lektor på multimedier og Lone Koefoed Hansen, it-vest

Du har slæbt bøger hjem fra Statsbiblioteket i stakkevis og falder nu i søvn hen over tastaturet af udmattelse. Panikken breder sig, for der er simpelthen ikke timer nok i døgnet for tiden. Med andre ord: Eksamensræslet er i gang. Igen tænker du: 'Næste gang skal det være anderledes. Ikke flere søvnløse panik-nætter til mig.'

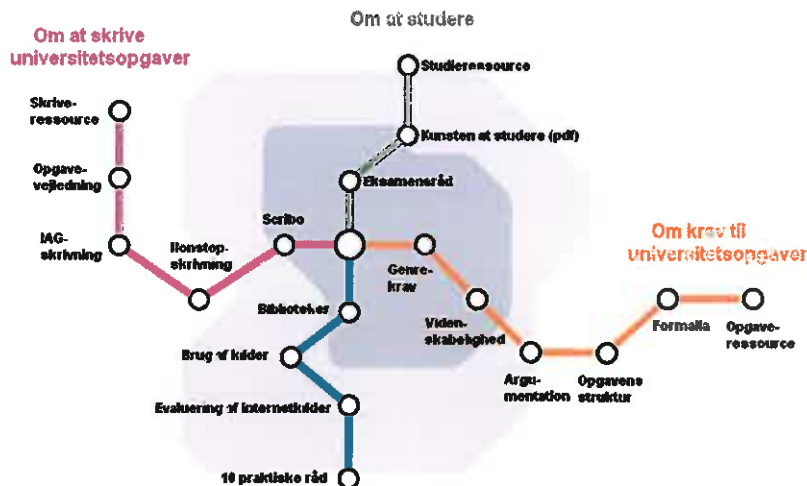
Men hvor går man hen, når man står midt i den situation? Der er ikke tid til at sætte sig ind i noget af den anbefalede litteratur på området, som fx "Den gode opgave" af Lotte Rienecker. Studenterrådets kurser om studieteknik og opgaveskrivning er afholdt for denne sæson og har først ledige pladser til efteråret. Det samme gælder for skrivekurserne på Det Humanistiske Fakultet. Så hvad kan man gøre, ud over at beslutte sig for, at man inden næste eksamensperiode vil have læst bogen og fulgt et kursus?

Kan du afse bare ganske kort tid af din eksamensstressede dag til at aflægge Studiemetroen et besøg på nettet, kan du finde lettilgængelig information, som du umiddelbart kan bruge i forbindelse med dine eksamener. Studiemetroen er en internetressource, hvor studerende kan hente information om opgaveskrivning, informationssøgning og studieteknik.

Akut hjælp

Selv om kurser og tykke bøger om opgaveskrivning og studieteknik er afskrevet for dette semester, er der ingen grund til slet ikke at søge information om emnerne. Studiemetroen indeholder kortere tekster, tjeklister og nyttige tips, der kan lette eksamensperioden, og emnerne er til at gå til. Metroen indeholder også en række uddybende litteraturhenvisninger, hvis du skulle få lyst til at kaste dig over bøger om emnet på et senere tidspunkt.

Studiemetroen tilbyder hjælp til både proces- og produktdelen af opgaveskrivningen. Den indeholder information, der kan hjælpe til at forstå og opfylde de

produktkrav, der stilles til en universitetsopgave. Derudover tilbyder den også en række værktøjer til selve skriveprocessen.

På produktsiden kan det godt betale sig at sætte sig ind i, hvad der forlanges af en opgave. Viden om kravene kan sikre, at du bruger din kostbare tid på det, der virkelig tæller. Her kan Studiemetroens materiale om opgavetyper, genrekrav, argumentation og formalia være en støtte. Inden opgaven afleveres, kan du bruge den ti-punkts tjekliste, der findes under "Opgaveressource".

Men viden om kravene til det endelige produkt er ikke nok til at få afleveret en opgave. De rigtige bøger skal lånes og læses, og så skal opgaven ikke mindst skrives. Studiemetroen tilbyder information om informationssøgning, og læseteknik kan man få mere at vide om i teksten "Kunsten at studere", som ligger i fuldt tekst i metroen på linjen "Om at studere".

Effektiviser din skriveproces

Den største udfordring for mange studerende er imidlertid selve skriveprocessen.

Overspringshandlingerne kan resultere i umåltrettet læsning, at se formiddags-fjernsyn eller den klassiske akademiske rengøring. Man kredser om computeren, venter på inspiration eller tænker lige hele afsnittet igennem en ekstra gang. En pjec fra Studenterrådgivningen anslår, at op mod 90 % af studerende og forskere på de videregående uddannelser er plaget af en tilbøjelighed til at udsætte skrivning. Det er altså en vane der er lige så udbredt, som den er uproduktiv.

I Studiemetroen findes materiale om forskellige skriveteknikker, der kan hjælpe til at få skriveprocessen til at forløbe nemmere. En af dem er faglig nonstop-skrivning, som Studiemetroen indeholder et øvelsesmodul om. Her kan du afprøve teknikken og få individuel feedback på processen. Vejen til at overvinde de dårlige skrivevaner er at kende til flere forskellige skriveteknikker og få et mere håndværkspræget og professionelt syn på sin skrivning.

Så klik ind på Studiemetroen for let-tilgængelig information om eksamensrelevante emner. Om ikke andet så hvis du går i stå med at skrive og stadig vil foretage dig noget fagligt relevant.

Stoppsteder

Studiemetroen kan findes på www.it-vest.au.dk/studiemetro

Kurser:

Studenterrådets Kurser:
www.sr.au.dk/sr_kur.htm
Skriveværkstedet på det Humanistiske Fakultet: Hold øje med HUMavisen for information om tilmelding.

Litteratur:

Rienecker, Lotte: Den gode opgave - opgaveskrivning på videregående uddannelser. 2. udg. Frederiksberg, Samfundslitteratur, 2000.

Booth, Wayne C.; Colomb, Gregory G; Williams, Joseph M.: The Craft of Research. The University of Chicago, 1995.

Simple og rutinemæssige TAP'er?

Har Mintzberg ret i at det administrative arbejde er simpelt og rutinemæssigt i en organisation som universitetet? – interview med to af fakultetets sekretærer

Af Louise Søndergaard
Akademisk medarbejder, Fakultetssekretariatet

At beskrive præcist er en af de færdigheder man skal kunne beherske, når man forsker, hvad enten der forskes ud fra en naturvidenskabelig, en samfundsvidenskabelig eller en humanistisk vinkel. Man kan således lege med tanken om hvor mange beskrivelser der samlet foretages på Aarhus Universitet i løbet af en dag, det være sig i undervisningen, i samtalen eller ved tastaturet.

På Det Humanistiske Fakultet er det ofte et værk eller en historisk begivenhed der beskrives, hvorefter beskrivelsen bliver del af en mere kompleks analyse. Men en ting er at beskrive en andens værk eller en begivenhed man ikke selv har oplevet – noget andet er at beskrive den virkelighed, man selv er en del af. Særligt hvis den del af virkeligheden, man ønsker at beskrive, er stolt af sin kompleksitet og derfor kan rumme skjulte farer for den der beskriver – for hvad ville konsekvensen ikke være hvis man beskrev forkert? Så er det godt når der er *andre* der har beskrevet den virkelighed man befinder sig i. Som fx når den anerkendte professor i Management Studies Henry Mintzberg som en del af sin berømte organisationstypologi, beskriver universitetets organisation og karakteriserer det som et fagbureaukrati. (Mintzberg: Den velsiddende organisation: Pasform eller modekonfektion? Harvard Børsen nr. 1, 1981/43-58). Fagbureaukratiet er ifølge Mintzberg kendetegnet ved et stort antal højt specialiserede akademikere, der arbejder meget selvstændigt med at udvikle deres videnskab. Akademikerne har imidlertid en *"støttegruppe"*, der *"udfører en meget anderledes slags arbejde (end akademikerne) – meget af det er det simple og rutinemæssige arbejde, som fagfolkene ikke vil have med at gøre."* Hvordan passer Mintzbergs 22 år gamle beskrivelse af støttegruppens funktion til den virkelighed der er på Det Humanistiske Fakultet anno 2003? Støttegruppen – det må være TAP, men TAP'ernes arbejdsopgaver – er de stadig *"simple og rutinemæssige"*?

Koordinering

Spørgsmålet blev stillet til de to sekretærer Anne Overballe fra Idehistorie og Hanne Dandanell fra Historisk Afdeling. Første skridt mod svaret var at finde ud af hvilke arbejdsopgaver de har. Men de remser op, og det bliver umuligt at gøre selve beskrivelsen *simpel*; for de to sekretærer ruller et væld af opgaver og opgavekoordinering frem, der for lægmænd er svær at overskue. Særligt når de to kommer fra forskellige institutter for det viser sig hurtigt, at man på de respektive institutter langt fra arbejder ens.

Alligevel er arbejdsfunktionen nogenlunde den samme og en sekretærs opgaver kan omfatte: tilrettelæggelse af eksamen, dvs. styre og planlægge et indviklet logistisk puslespil vedrørende afholdelsen af op til 1200 eksaminer pr. semester. Det betyder at spørgsmål, opgaver og petita skal sendes fra den ene til den anden, at tidspunkter, emner og opgaver skal fordeles mellem censorer og undervisere, lokaler bookes, og masser af spørgsmål besvares og tidsfrister overholdes.

Dertil er der studienævns sager der vedrører forespørgsler om studieordninger og hvad studienævnet har besluttet. Der er planlægning og koordinering af læseplaner, administration i forhold til RUS-materiale m.m., studienævns- og institutregnskab, samt indberetning af løn.

Nye opgaver

I det hele taget stiger antallet af eksterne og interne indberetninger, fx til årsberetninger, forskningsdokumentation og dertil er der regnskab med tjensterejser og fondsregnskaber. Så er der ansættelsesbreve, adgangskort og administration af og information om åben uddannelse. Der er det praktiske, når der skal afholdes receptioner, og når der skal bestilles og fyldes op med papir, mapper og skrivetøj.

Og der er kontakten med de udenlandske studerende. Desuden kan der være opgaver med at ajourføre instituttets hjemmeside fra dag til dag. Smart er det, men sekretærerne oplever alligevel en stigende strøm af e-mails der skal besvares, selvom svarene er at finde på instituttets hjemmeside. Desuden betyder den generelle udvikling at det er nødvendigt for sekretærerne afse tid til at holde sig á jour med de nye tiltag og opgaver som bliver lagt ud til fakultetet og institutterne.

Bløde kompetencer

På spørgsmålet om opgaverne er *simple og rutinemæssige støttefunktioner*? lyder svaret at man måske sige at eksamensperioden er rutinemæssig, idet den ligger på faste tidspunkter i årets løb, men til gengæld gør periodens logistiske udfordring at adrenalinen pumper når alting bare skal gå op. Derfor er tilfredsstillelsen og trætheden stor, når perioden er veloverstået og det forekommer som om der er længe til næste omgang, forklarer Anne Overballe og Hanne Dandanell.

Andre af de nævnte opgaver mener de nok kan betegnes som rutinemæssige,

men til dem knytter sig kommunikation med mange typer mennesker – og de spørger om god kommunikation kan være rutinemæssig?

For institutternes sekretærer er det et vilkår aldrig at vide hvem og hvilken arbejdsopgave der i næste øjeblik træder ind ad døren – og følgelig om situationen kræver at attituden skal være neutral, streng, omsorgsfuld eller ...

Dertil kommer eksempelvis glæden ved at tage imod de studerende i det øjeblik de kommer og aflevere specialet, og man ser at stenen ved deres hjerte er blevet til guld de holder i deres hånd, det kan aldrig blive *rutine*, fortæller de to sekretærer samstemmende.

Lederskift

Sekretærernes beføjelser afhænger meget af de respektive studie- og institutledere. Man kan således opleve at arbejdsopgaver og beslutningskompetencer forsvinder eller tildeles i samme takt som lederne skifter, lyder erfaringen.

Lederskift kan være noget af en omstilling, både til det bedre eller det værre, men Anne Overballe og Hanne Dandanell er enige om at jo mere lederne overlader til sekretærerne – jo mere får lederne igen.

Organisatorisk kit

Vender man igen blikket mod Mintzbergs beskrivelse af fagbureaukratiet og dets støttegruppe er det klart at sekretærernes arbejdsfunktioner kan benævnes støttefunktioner for både forskere, undervisere og studerende. Men det er også åbenlyst at sekretærerne er det organisatoriske kit, foruden hvilket universitetet ikke kunne fungere som en helhed, hverken som forsknings- eller som uddannelsesinstitution. Når en gruppe medarbejdere fungerer som kit i organisationen er det ensbetydende med, at de har mange berøringsflader, og at det derfor at kan være svært for de mere specialiserede medarbejdergrupper at få samlet overblik over støttegruppens arbejdsopgaver. Det manglende overblik gør sig også gældende efter at have talt med de to sekretærer, men indtrykket er, at deres arbejdsopgaver der både implicerer faglige og personlige kompetencer er karakteriseret af mangfoldighed på en måde at rutinemæssigt og simpelt ikke længere er dækkende – og gudskelov for det...

It og humaniora

Er humanistjob afhængige af it? Er it i undervisningen pep eller en helt ny metode? Det var nogle af spørgsmålene på fakultetets konference om it og humaniora i april

Uddrag af referat af konferencen

Kontorchef i Vindenskabsministeriet Kim Brinckmann undrede sig:

–Man skulle tro, at det var helt naturligt at hverve de it-baserede symbolanalytikere, kildekritikere og formidlere, som arbejdsmarkedet har brug for,

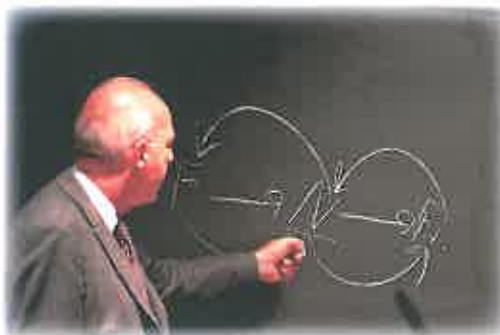
fra humanisternes rækker. Når det ikke er tilfældet, kunne det tyde på, at der mangler noget i uddannelserne.

Det fik Kim Brinckmann til at rejse spørgsmålet, om indholdet i de humanistiske uddannelser i dag afspejler den virkelighed, at de traditionelle humanistjobs allerede er dybt it-afhængige, og de nye humanistjobs er totalt it-afhængige.

Instruktion eller dialog

–Instruktion – eller Computer Assisted Instruction, CAI – har mange fordele, men den ene væsentlige begrænsning, at der mangler vejledning og dialog. Samtidig bruger lærerne traditionelt en meget stor del af undervisningstiden på netop instruktion, sagde Kjeld Fredens.

Her så Kjeld Fredens en stor fordel i at overlade en del af arbejdet til den nye teknologi, så underviseren i større udstrækning kan koncentrere sig om sin væsentligste opgave, nemlig at gå i dialog med de studerende, så de lærer at bruge deres viden på en kritisk og konstruktiv måde.

Forskere og ikke-forskere

Fremtidsforskeren Johan Peter Paludan vendte tilbage til uddannelsessystemet. Og han lagde ud med den bastante observation, at der er to slags studerende på humaniora:

–Forskere in spe – og ikke-forskere, der bare fortsætter i 4.-6. g. De sidste skal have indlæringen peppet op for overhovedet at gide blive ved med at læse efter 12 år.

It som vane

Peter Bugge takkede af efter en diskussion, hvor et af nøgleordene havde været kernefaglighed, og hvor det samtidig blev understreget, at det er bydende nødvendigt for humanister at integrere it i arbejdsvanerne. Det sidste kunne man lade stå som et af de vigtigste budskaber i det hele taget fra denne konference.

Hele referatet fra konferencen på www.hum.au.dk/fak/ikt/itoghumaniora.htm

*Øverst th. Johan Peter Paludan,
øverst tv. Kim Brinckmann,
nederst Kjeld Fredens
Foto: Torben Nielsen*

FirstClass: Succes med forbehold

Pædagogisk succes eller praktisk gevinst. Store forskelle i de første erfaringer med FirstClass i undervisningen på de åbne uddannelser

På masteruddannelsen i 'Etik og værdier i organisationer' spiller FirstClass stort set kun rollen som distributionskanal, mens FirstClass bruges til næsten alt på Klassisk Arkæologis suppleringsuddannelse i 'Græsk keramik' på Åben Uddannelse. Og dét til glæde for såvel undervisere som studerende.

Underviserne på masteruddannelsen 'Etik og værdier i organisationer' lagde op til at FirstClass også skulle anvendes til fx opgavekritik.

–Men de studerende gad ikke, fortæller Anne Marie Olesen som leder masteruddannelsen.

Mens Anne Marie Olesen må konstatere begrænsede og praktiske gevinster ved at anvende FirstClass i undervisningen, kan Lise Hannestad fra Klassisk Arkæologi berette om en næsten betingelsesløs pædagogisk succes:

–Det går meget, meget godt. Og deltagerne er fornøjede, siger hun.

Anne Marie Olesen og Lise Hannestad siger samstemmende at den forskel skyldes at såvel fagene som de studerende er forskellige.

Ledere og lærere

'Etik og værdier i organisation' er primært rettet mod ledere, og ledere er som regel vant til at håndtere tingene selv, mener Anne Marie Olesen:

–Vore studerende var fra starten ikke interesseret i de sociale opgaver som vi kunne have brugt til at aktivere dem på FirstClass. Som konsekvens anvender vi kun FirstClass til at distribuere tekster, programmer og meddelelser samt til at lægge profiler ud.

De studerende på 'Græsk keramik' er typisk gymnasielektorer på efteruddannelse. Og de har i modsætning til deltagerne på 'Etik og værdier i organisation' lyst til bruge FirstClass i vidt omfang. Det skyldes ifølge Lise Hannestad at FirstClass er skræddersyet til uddannelsen:

–På Arkæologi ser vi jo på mange billeder, og dem får de studerende i langt bedre kvalitet på computeren end andre steder. Og så er det jo bare et spørgsmål om at anvende sin pædagogiske erfaring

fra forelæsningserne til at forbinde teksten med billederne, fx gennem spørgsmål og kommentarer.

Omhu med formen

FirstClass kan dog næppe anvendes med samme succes i alle sammenhænge, mener Lise Hannestad:

–Man skal med omhu overveje formålet med den pædagogiske form. Fx vil en rent tekstbaseret undervisning nok ikke kunne foregå i FirstClass alene.

Dét er lige netop Anne Marie Olesens erfaring fra det nuværende semester hvor de studerende stort set udelukkende læser teori. I de næste semestre skal de studerendes arbejdsmæssige baggrund imidlertid i stadig højere grad inddrages som eksempler og forlæg for diskussioner, og det kan give et gennembrud for FirstClass, medgiver Anne Marie Olesen:

–Når vi inddrager de studerendes egen arbejdssituation i undervisningen, kan der naturligvis dukke noget op som er oplagt at diskutere i FirstClass. Men der er jo en risiko for at diskussionen kommer til at køre i de kanaler som de studerende i forvejen anvender, det vil sige telefon og e-mail.

Ekstremt netbaseret

'Græsk keramik' er, med Lise Hannestads ord, ekstremt netbaseret: Uddannelsen har ingen egentlige konfrontationstimer, og selv eksamen holdes via FirstClass. Men det kommer dog nok til at ændre sig lidt, indrømmer Lise Hannestad:

–Sammenlignet med tidligere erfaringer fra undervisning på Åbent Universitet foretrækker jeg langt FirstClass. Det er meget skæggere. Men de studerende giver godt nok udtryk for at de gerne ville have lidt konfrontationstimer.

På *Græsk keramik*s FirstClass-konference ligger der i alt 12 lektioner hvoraf fire er åbne ad gangen. I hver enkelt lektion finder man både ren information og konkrete pædagogiske tiltag og anvisninger til at finde rundt i lektion. Fx skrives der gerne spørgsmål ind i selve lektionen, og ofte er formålet med disse spørgsmål ikke svar, men eftertanke fra de studerende, påpeger Lise Hannestad.

–En lektion består af en god del motivation af de studerende og af en kondenseret version af det jeg gerne vil have igennem, forklarer hun.

På 'Etik og værdier i organisation' foregår den egentlige undervisning derimod

på weekendseminarerne, konstaterer Anne Marie Olesen.

–De studerende på vores uddannelse foretrækker at mødes face-to-face og få kropssproget og minespillet med, siger hun.

Fordele og ulemper

Den helt store fordel ved FirstClass er ifølge Lise Hannestad den store mængde skriftligt arbejde, og faktisk er det hendes plan senere at føre den skriftlige dimension med tilbage til den normale undervisning.

Den pædagogiske ulempe ved FirstClass mener hun, er at man ikke kan pirke til de passive studerende:

–I normale konfrontationstimer kan man lige kaste et spørgsmål ud til dem som er meget passive, men i FirstClass tiltaler man hele gruppen på en gang, og det gør det svært at få fat i de passive.

På 'Etik og værdier i organisation' er det svært at se pædagogiske fordele og ulemper ved FirstClass. Dertil anvendes FirstClass simpelthen for lidt, siger Anne Marie Olesen:

–Gevinsten ved FirstClass er for os ikke pædagogisk, men praktisk. Vi har simpelthen fravalgt det pædagogiske, fordi de studerende ikke vil have at mere foregår via FirstClass.

De studerende er ifølge Anne Marie Olesen ikke direkte utilfredse med FirstClass; de vil bare ikke have at det spiller en større rolle.

–Og man kan jo ikke trække systemet ned over hovedet på dem, som hun siger.

Forskellige konklusioner

Anne Marie Olesen og Lise Hannestads konklusioner er ligeså forskellige som

Pædagogisk succes med FirstClass på suppleringsuddannelsen i græsk keramik, hvor de studerende får årtusindårgammel kunst til digital behandling.

I en af lektionerne behandles Chigikanden (billedet). Lise Hannestad's ledsagende tekst lyder: "Bemærk den lille fløjtespiller, som går foran et af 'gelederne'. Alle er udstyret med det karakteristiske runde hoplitskjold og spyd. Fremstillingen er helt usædvanlig, fordi den viser krigere i kamp i falanxopstilling, mens man i græsk kunst ellers altid gengiver krig som en række af tvekampe". Andre gange stilles der spørgsmål direkte til illustrationen.

deres erfaringer. Anne Marie Olesen mener at det er skuffende at FirstClass ikke bruges mere på masteruddannelsen end det er tilfældet, men sådan er det nu engang. Vi vil gerne bruge FirstClass mere – men ikke bare for at bruge det. Det skal motiveres, og det vi mangler lige nu, er altså vores brugeres efterspørgsel.

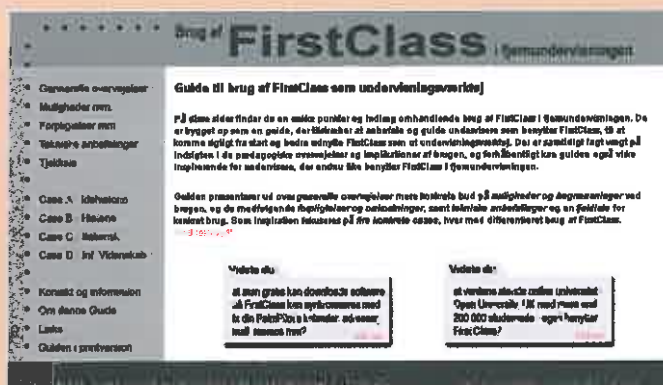
For Lise Hannestad har mødet med FirstClass været både givende og krævende. Givende som pædagogisk udfordring og åbning mod internettet. Krævende på grund af det omstændelige arbejde med at sætte en lektion op og afsøge internettet for information.

–Det er vildt hårdt arbejde at forberede undervisning via FirstClass. Derfor er det også så vigtigt at man synes det er sjovt, og det synes jeg virkelig, at det er. Og jeg synes vores produkt er blevet så godt at det måske burde oversættes og bringes på banen i udlandet. Det er et konkurrencedygtigt produkt som vil kunne profilere universitetet udadtil.

Derudover ser underviserne bag 'Græsk keramik' gerne at uddannelsen bliver udbudt på universitetet som FirstClass-uddannelse, på linje med andre suppleringsuddannelser. For som Lise Hannestad siger:

–De erfaringer vi indtil nu har gjort, berettiger det; deltagerne er vilde med formen – og desuden svarer vores faglige indsats til en lærebog!

Dahg

Hjælp til FirstClass-undervisere

På Det Humanistiske Fakultets hjemmeside kan man nu finde en guide der instruerer i at anvende FirstClass i fjernundervisningen. Guiden hjælper undervisere til at komme godt fra start med FirstClass som undervisningsværktøj, og der er lagt vægt på pædagogiske overvejelser og implikationer af brugen. Såvel undervisere med som uden FirstClass-erfaring kan hente inspiration her.

Guiden præsenterer *generelle overvejelser*, konkrete bud på *muligheder og begrænsninger* ved brugen af FirstClass, de medfølgende *forpligtelser og omkostninger*, samt *tekniske anbefalinger* og en *tekleste* for konkret brug. Som inspiration fokuseres på *fire konkrete cases*, hver med differentieret brug af FirstClass.

Klik ind på www.hum.au.dk/fc/guide/

Fra Las Vegas til Åbogade

Studerende fra multimedier afholdt Åbogadefestival 9. maj. Mål: at vide hvad hinanden laver. Middel: en eftermiddag med fremvisning af projekter, posters, fredagsbar og lounge-musik

Af Lone Koefoed Hansen,
it-vest-koordinator

Allerede i marts piblede det stille frem: Markante, orange plakater i A3 hængte pludselig over det hele i Åbogade. Selv på toilettet kunne man ikke vide sig sikker for spørgsmålet: "Ved du, hvad de laver inde ved siden af?"

Lone, Marianne og Karen – studerende, bestyrelsesmedlemmer i Kandidatforeningen for multimedier (www.kamm.dk) og arrangører af Åbogadefestivalen – stablede festivalen på benene, fordi de havde et ønske om at fortælle, hvad de selv foretager sig og fordi de gerne ville vide, hvad andre laver.

Arkitektur der udfordrer verden

Dagen begyndte med et foredrag af Uffe Lentz, lektor på Arkitektskolen i Århus med titlen "17" er ikke alverden med hen-tydning til, at multimedier foregår på en skærm, men arkitektur foregår i den store skala ude i verden. Det viste sig dog at være en fordom, som Uffe Lentz selv mandede i jorden i løbet af sit foredrag.

Uffe Lentz fortalte, hvordan arkitekturen benytter sig af multimedier til mere end visualisering i forbindelse med beslutningsprocessen. Multimedier bruges også som en del af arkitekturen – nogle gange bygges arkitekturen op om teknologiens muligheder.

Las Vegas i dag (se fx Fremont Street, hvis overdækning samtidig er verdens største LCD-skærm. www.vegasexperience.com) og arkitekter ne Eames, der begyndte deres virke lige efter 2. verdenskrig, er eksempler på, hvordan multimedier udforsker, udfordrer og ændrer arkitekturen.

På samme måde mente Uffe Lentz, at multimediers brug af teknologi er i gang med at udfordre og ændre en lang række aspekter af vores hverdag. Det kan man fx se i de projekter, der blev fremvist på Åbogadefestivalen.

Ændrer multimedier verden?

15 projekter var tilmeldt festivalen. Både specialer, semesterprojekter og forsk-

ningsprojekter var repræsenteret, og de strakte sig emnemæssigt fra et projekt om hvordan ordblinde kan bruge teknologien til at læse gadeskilte til en analyse af et interaktivt kunstværk.

Læsefonen er en mobiltelefon, der kan tage billeder af tekst og via programmer på en server oversætte teksten for den ordblinde. Teknologien består af de nye mobiltelefoner med integreret digitalkamera, hvor der er mulighed for at tage billeder og sende dem som MMS (Multimedia Messaging Service). Når den ordblinde møder et ord, han ikke kan læse, kan han tage et digitalt foto af det, sende det til en computer, der så kort tid efter returnerer en lydfil, hvor ordet læses op. På den måde kan den ordblinde pludselig 'læse'.

Nomad er et system til cykelbude, der skal erstatte de radioer, der køres med i dag. Som det er i dag, foregår al kontakt med andre cykelbude gennem ham, der sidder på centralen og dirigerer cykelbudene rundt i byen. Projektet har udviklet en prototype på et alternativt system, der understøtter gensidig erfaringsudveksling og flervejskommunikation mellem cykelbudene og centralen. På festivalen fremvistes en videoprototype.

Festivalen rummede også igangværende projekter fra dette semester, fx *Interactive realtime remix*. Her kan både musikere og ikke-musikere remixe et nummer i realtid. Man kan interagere på forskellige måder (via trommepads, lys-sensorer mm.) til fx at lave trommerytmer og at styre effekter. Dermed kan man lave sin egen version af et givent nummer. Projektet er under udvikling i forbindelse med faget *Interaktionsdesign: digital musik og lyd*, som kan findes på www.daimi.au.dk/~dsound/lyd03.

Festivalen havde også plads til analytiske og teoretiske projekter. En studerende

havde lavet en plakat om sit speciale, der omhandlede en analyse af teknologiens indflydelse på det æstetiske udtryk i en interaktiv installation. Den tidligere studerende fortalte, hvordan kunstneren, der havde lavet kunstværket, havde en intention med værket, som hun selv umuliggjorde, fordi hun valgte en bestemt teknologisk løsning. Specialet analyserede installationen og påviste, at kunstværkets 'udsagn' – på trods af de gode intentioner – var blevet afgørende ændret af den måde, teknologien blev anvendt på.

Studerende med skub i

På mange institutter lever de fleste eksamensprojekter i skjul, men fordi nogle studerende lod deres nysgerrighed og formidlingslyst få frit slag på Åbogadefestivalen, er eksamensprojekterne på multimedier nu bragt ud i lyset til manges fornøjelse.

Man kan sige, at alle projekterne omhandlede forskellige måder at benytte teknologi og multimedier til at udfordre vores verdensopfattelse med. Det primære mål med dagen var dog ikke så meget at vise, hvad teknologien kan, men derimod at vise, hvad man som forsker eller studerende i Åbogade kan med teknologien. Det er muligt, at Åbogade hverken er Las Vegas eller fostrer verdensberømte arkitekter, men der er masser af studerende med idéer, der kan ændre (noget af) verden. Både fordi de laver en festival, hvor vi andre kan se, hvad de laver i stedet for at projektet kun ses af censor. Men også fordi de rent faktisk viser, hvordan de er i stand til at presse teknologien, så den kan bruges til andet end tant og fjas.

Du kan læse om de udstillede projekter på www.kamm.dk/festival.htm

En renæssance til Renæssancen i år 2006

Renæssanceår 2006 kan blive Nordens største kulturprojekt nogensinde. Køn, herregårde, litteratur, modkultur og befæstningskunst er blot få af de bud på forskningsemner som lektor Jens Vellew modtager i disse dage. Først og fremmest skal Tycho Brahe dog tegne Renæssanceåret

Igennem mange år har arkæologer ifølge lektor i middelalderarkæologi Jens Vellew ikke interesseret sig syn-derligt for renæssancen:

–Man har gravet lige igennem renæssancen og ned til middelalderens og vikingetidens jordlag. Dermed er en mulighed for at beskrive væsentlige dele af renæssancen gået tabt. Det er blandt andet denne forsømmelse vi med Renæssanceåret skal råde bod på; vi skal have renæssancen i fokus.

Midlerne til et dansk sekretariat er søgt, og i slutningen af maj skal projektet op at vende i Nordisk Ministerråds museumssektion, siger Jens Vellew, der er Renæssanceårets bagmand.

Middelaldererfaringer

Jens Vellew kan om nogen realisere Renæssanceåret. Han har nemlig al den nødvendige erfaring fra succesen med Middelalderåret 1999 som han også stod bag. Opskriften på succes er den samme denne gang:

–Det er idéen at Renæssanceåret ligesom Middelalderåret skal udvikle sig som en slags græsrodsbevægelse over hele Norden: Folk skal arbejde ud fra interesse med renæssance-emner de selv finder på. Emnerne meldes så til et centralt sekretariat som koordinerer aktiviteterne og sørger for at udarbejde nyhedsbreve, arrangere symposier, udgivelser og lignende. Vi håber meget at et forskningssekretariatet kan få til huse på Aarhus Universitet.

Større, bedre, bredere

Hvis græsrodsbevægelsens vækst fortsætter i samme fart som nu hvor idéerne bobler frem, så vil Renæssanceåret byde på en bredere anlagt forskning end man

Renæssancen udgør en fælleseuropæisk kulturarv som er værd at erindre nu hvor vi igen står i et fælles Europa. Den giver os et fælles udgangspunkt, siger Jens Vellew som her fremviser fem af Tycho Brahes tryktyper, fundet på Hven i 1924

Foto: Torben Nielsen

har set før, fastslår Jens Vellew:

–Planen er at Renæssanceåret skal være tværfagligt og nordisk med europæisk udblik. Under den ramme kan ikke bare universiteterne med deres mange fakulteter, men også musikonservatorier, arkitektskoler, kunstakademier og så videre være med.

Forskningen er imidlertid kun den ene af Renæssanceårets to sider. Den anden side er formidling, og den tegner ligeså lovende:

–Man kan forestille sig alle mulige former for formidling: uddannelse, udstillinger, tv-udsendelser, forlagsvirksomhed og tidsskrifter, teaterforestillinger... kun fantasien sætter grænser.

Optimisme i top

Optimismen er helt i top hos Jens Vellew. Han mener endda at Renæssanceåret har bedre betingelser end Middelalderåret. Der er der flere årsager til:

–Dels er der meget mere viden om renæssancen end om middelalderen at tage udgangspunkt i. Og dels giver succes med Middelalderåret en rigtig god baggrund for at søge penge til Renæssanceåret. Derudover er stemningen i forskningsmiljøer i både Danmark, Norden og Europa i øjeblikket gunstig for at studere renæssancen bredt; der er ingen tvivl om at renæssancen kommer i fokus.

Tycho Brahe

Der er dog også risici ved så bredt et tema som renæssancen, advarer Jens Vellew:

–Begrebet 'renæssance' er flygtigt. Man kan fx diskutere hvornår renæssancen begynder og slutter i de forskellige europæiske lande, ligesom den ikke opfattes ens overalt. Hvis man slet og ret opfatter renæssancen som en epoke, så bliver den uendeligt mangfoldig. Alting i epoken er så 'renæssance'.

Det er ifølge Jens Vellew både godt og skidt. Godt fordi det giver Renæssanceåret et enormt potentiale, skidt fordi man risikerer at miste orienteringen i det store "renæssancemorads". For at afværge den risiko, er det vigtigt med et samlende fyrtårn eller symbol som Tycho Brahe for Renæssanceåret, hævder Jens Vellew:

–Tycho Brahe er indbegrebet af renæssance: Hans rødder var danske, han skrev på det fælleseuropæiske sprog latin, og hans arbejde havde indflydelse langt ud i Europa.

Det ledige år

Renæssanceåret skal ligge i 2006 fordi det år var "ledigt": I 2005 er der H.C. Andersen-år, og i 2007 bliver Nationalmuseet 200 år. Skulle der være et renæssanceår, skulle det altså være i 2006. Endnu mangler bevillingerne at rulle ind, men Jens Vellew er ikke i tvivl – Renæssanceåret bliver til noget:

–Forskerne er gået i gang, projektet skal diskuteres i Nordisk Ministerråds museumssektion den 27. maj. Jo, renæssancen skal have en renæssance i år 2006.

Dahg

Mere end reoler

Fakultetets biblioteker skal være mere end reoler: De studerende har brug for flere studiepladser og for et højt udviklet og it-understøttet miljø.

Per Dahl gør status over bibliotekernes udvikling på Det Humanistiske Fakultet

Af Per Dahl

Lektor, formand for Biblioteksudvalget
frem til 31.1.2003

På Moesgård bliver der for øjeblikket arbejdet på fuld kraft med det nye fællesbibliotek. Det bliver indrettet i en selvstændig pavillon uden for det eksisterende bygningskompleks, og i løbet af de kommende måneder bliver bøgerne fra Forhistorisk arkæologi, Middelalderarkæologi og Etnografi sat på hylder i den nye bygning.

Her bliver der også møderum og læsepladser. Den nyansatte bibliotekar, Michael Qvortrup har travlt. Det er mange tusinde bøger, det drejer sig om, og de skal både være til rådighed i eksamensperioden og sat på plads til studiestarten i det nye semester. Og alle bøgerne skal stregkodes, så det bliver lettere at følge den enkelte bog. Det sker ikke i ét stort hug, for det er en kompliceret og arbejdskrævende proces; det véd man, for arbejdsgangen er nemlig kendt og prøvet

igennem på de øvrige fællesbiblioteker på Det Humanistiske Fakultet.

Fællesbibliotekerne

Indretningen af fællesbibliotekerne begyndte i det små på biblioteket på Trøjborg, som blev indrettet i 1994, og året efter blev den første faguddannede bibliotekar, Zbigniew Sobkowicz, ansat ved fakultetet. Senere er Jette Bohn blevet ansat på Æstetikbiblioteket på Kasernen, Søren Elle i sprogfagenes bibliotek i Nobelparken og Bo Mønsted i Ringgadebiblioteket, der rummer samlingerne fra Historie, Klassisk Arkæologi, Oldtid og Middelalder og Filosofi og Idehistorie. Og de har også haft travlt, for det har hver eneste gang været et meget stort arbejde at få de nye fællesbiblioteker indrettet og at få dem til at fungere. Og de har stadigvæk travlt, for de skal også sørge for, at bibliotekerne bliver endnu bedre og i stand til at tage nye udfordringer op.

Fra 25 til 5

Fakultetets 25 institutbiblioteker er efterhånden blevet til 5 store fællesbiblioteker, og de er som regel bygget op på den måde, at de oprindelige institutsamlinger er opstillet hver for sig. Man skal kunne genfinde sit gamle bibliotek, selvom det bliver en del af en større helhed. Dog er tidsskrifter som regel samlet i én stor gruppe for sig, og i de fleste tilfælde er der også en fælles samling af håndbøger, opslagsbøger, leksika og f.eks. vidensteori, som hvert fag i tidens løb har indkøbt lidt af, og som det i et fællesbibliotek er mest hensigtsmæssigt at samle

på ét sted.

I det daglige ledes et fællesbibliotek af en bibliotekar, som har ansvaret for den daglige ledelse og drift; bagved er der en styregruppe med repræsentanter for de involverede institutter og afdelinger. Formanden for styregruppen er medlem af fakultetets biblioteksudvalg, hvor trådene samles og spindes i overensstemmelse med de retningslinjer, som fakultetets ledelse har lagt. Til at hjælpe sig har bibliotekaren en række ansatte, som kan være bibliotekarer, HK'er eller studentermedhjælpere.

Før 1995 var der stort set ingen service i bibliotekerne. Når brugerne i dag kommer ind i et fællesbibliotek, så står der en række pc'er, hvor man både kan søge i sit eget biblioteks samlinger og videre ud. Der er også en bibliotekar, som kan hjælpe én med det, man ikke

selv kan klare eller hjælpe én til (hurtigere og nemmere) at komme videre, så man faktisk får fat på det, man gerne vil læse.

Når dét overhovedet kan lade sig gøre, skyldes det en udvikling, som bliver meget mærkbar netop nu, men i virkeligheden er det en proces, der er forløbet over nogle år, og som fakultetet har sat mange kræfter ind på.

Fra kort til skærm

I 1980'erne kunne man via nogle små fjernterminaler benytte Statsbibliotekets SOL-system, men her kunne man kun se de bøger, som institutterne havde købt efter 1979. Alt ældre materiale var registreret i de kortkartoteker, som på den måde stadigvæk var den centrale indgang til en institutsamling. Så den første opgave var at lade Statsbiblioteket konvertere de gamle kort til elektroniske poster. Den næste opgave var at rette op på de håndskrevne tilføjelser og de mangler og problemer, som indscanningen af kortene ikke havde været i stand til at fange. De sidste, trælse udløbere af den proces arbejdes der på endnu. Først når den er helt gennemført, kan man kassere de gamle kortkartoteker.

For at kunne være med og være aktivt med i den proces skulle bibliotekerne have et elektronisk bibliotekssystem, som kunne opsamle, hvad det gamle kortsystem rummede af oplysninger, - og så kunne en hel del mere, sådan at bibliotekerne selv blev i stand til at styre deres samlinger elektronisk og arbejde videre med dem.

Horizon

I 1998 indgik fakultetet, støttet af Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek (DEF), derfor en foreløbig aftale med Statsbiblioteket om at købe en gren af det Horizon-system, som skulle afløse Statsbibliotekets gamle og nedslidte system.

Det har taget nogle år at få løsningen på plads, men i efteråret 2001 og foråret 2002 blev systemet gennemtestet på to af fællesbibliotekerne, og når det i løbet af et års tid er fuldt udbygget, vil det kunne håndtere alle de funktioner, fællesbibliotekerne kan tænkes at få brug for.

Selvbetjening

For at et elektronisk bibliotekssystem kan fungere og holde styr på, hvor hver eneste bog har sin bestemte plads, og hvem der evt. har lånt den og hvornår, så er det nødvendigt med en stregkode på bogen. Det er bl.a. den, der gør, at lånere i fællesbibliotekerne kan betjene sig selv, når de skal låne. Udstyret til det er for øjeblikket en meget enkel stregkodelæser, som først læser et lånerkort (lånerkortet til Statsbiblioteket, allerede i løbet af sommeren 2003 bliver det formentlig sygesikringsbeviset) og dernæst koden på bogen. Fakultetet overvejer, om der skal anskaffes selvbetjeningsmaskiner, der kan klare både udlån og aflevering, men teknisk bliver det først muligt at installere dem i 2004, og de er meget dyre, og de fungerer bedst, hvis de arbejder sammen med elektroniske sikringssystemer. Det er maskiner af den type, der bl.a. begynder at dukke op på folkebibliotekerne, men fællesbibliotekerne er ikke folkebiblioteker; de er forskningsbiblioteker, som frem for alt skal støtte de ansatte og de studerende i deres daglige arbejde.

Via søgemaskinerne kan man få oplysning om, hvor de forskellige eksemplarer af en bestemt bog befinder sig; man kan også se, præcist hvor i det pågældende bibliotek, den er placeret, og om den evt. er lånt ud. De nærmere regler for lån og aflevering, kan man se i boksen ved siden af denne artikel.

Hjemlån

Fakultetets studerende og ansatte kan låne i alle fakultetets fællesbiblioteker. Der er enkelte bøger, der ikke lånes ud, og som kun kan bruges i det pågældende bibliotek (præsenssamlinger). Det drejer sig som regel om opslagsværker eller særlige samlinger, som det er nødvendigt at give en særlig beskyttelse; Det er ejerne af bøgerne, dvs. de oprindelige institutterne, som bestemmer, om en bog kan udlånes eller ikke. Hvis man vil låne bogen, skal

man selv henvende sig på det bibliotek, hvor den står. Så kan man få den med det samme, og man kan se, om det nu også er den, man har brug for. Hvis man ikke er så god til systematisk søgning, så kan man også se den gruppe, bogen står i – og få gode ideer af at se nabobøgerne efter i sømmene. Når man er færdig med en bog, man har lånt, kan man aflevere den i et hvilket som helst fællesbibliotek. Fakultetet har nemlig lavet en aftale med Statsbiblioteket, som sørger for den interne transport af de mange lån. Tidligere blev lån mellem institutbiblioteker ekspederet igennem Statsbibliotekets låneservice; det var både dyrt og tidskrævende.

Hvis man går ind på Statsbibliotekets hjemmeside, kan hver enkelt låner se alle de bøger, vedkommende har lånt, og hvornår lånetiden evt. udløber. Samme sted kan man forny sine lån fra fællesbibliotekerne, hvis de er ved at udløbe, og hvis der ikke er andre lånere, der har meldt sig.

Rykker via e-mail

For øjeblikket udskriver Statsbiblioteket hjemkaldelser både for Statsbibliotekets egne bøger og for de bøger, der er lånt i fakultetets fællesbiblioteker. I løbet af 2003 begynder bøgerne at blive hjemkaldt pr. e-mail; det kræver en kompliceret sammenfletning af Statsbibliotekets lånerregister og fakultetets mail-adresser, men løsningen er på vej. Den vil være hurtigere end postvæsenet, og den er frem for alt meget billigere. Og fakultetet vil hellere bruge sine biblioteksmidler til noget andet.

Økonomi og fremtid

Årligt bliver der indkøbt for omkring 1,4 mio. kr. bøger og tidsskrifter til fællesbibliotekerne. Det er stadigvæk de enkelte fag, der beslutter indkøbene, for det er her den faglige indsigt og føling med nyheder er størst. Driften af bibliotekerne afholdes af fakultetet og institutterne i fællesskab, men det er fakultetet, som bærer langt størstedelen af udgifterne. Også investeringer i stregkodning og biblioteksudstyr tager fakultetet sig af.

Dyre abonnementer

I de kommende år melder der sig to store udfordringer. Den ene er abonnementer på elektroniske tidsskrifter, den anden er en udvikling af bibliotekerne til åbne læringscentre. Inden for det sundheds- og naturvidenskabelige område har der

Vind en bog

Gæt en gåde og vind en bog. Aflever dit svar på et af fællesbibliotekerne senest 5. september 2003. HUMavisen trækker lod mellem de rigtige svar

Der står 17 bind leksikon i en bogreol. En rigtig grådig bogorm æder fra side 1 i bind 3 og helt igennem til sidste side i bind 6, før nogen opdager det. Hver bind fylder 3 cm, siderne i bindet fylder 2 cm. Hvor mange cm. æder bogormen sig igennem?

Lånerregler

Der kan være små variationer i låne-reglerne for de 5 fællesbiblioteker på HUM, men hovedtrækkene er fælles: Lånetiden er 1 måned

Efter 1 måned skal bogen afleveres eller lånet fornyes. Man kan følge sine egne lå på SBs hjemmeside ("dine låne og reservation"), og man kan forny via hjemmesiden

Første hjemkaldelse Hvis man ikke har afleveret eller fornyet efter 1 måned, bliver bogen hjemkaldt. Inden for 7 dage kan man aflevere bogen eller forny lånet, hvis det kan lade sig gøre

10 dage efter den første hjemkaldelse bliver anden hjemkaldelse sendt, ved aflevering skal der betales et gebyr på 25 kr. pr. bind

30 dage efter den første hjemkaldelse skal man betale et gebyr på 50 kr. pr. bind. Man kan stadigvæk forny sit lån, hvis bogen ikke er reserveret, men systemet husker, at man skylder et gebyr, og det skal betales, når man – på et eller andet tidspunkt – afleverer bogen

40 dage efter den første hjemkaldelse bliver der rejst krav om erstatning. Nu er der gebyret på 50 kr., plus administrationsomkostninger på 150 kr., plus bogens pris. En uge efter at der er rejst krav om erstatning, sendes sagen videre til inkasso

Hvis en låner er i restance med gebyrer, kan biblioteket udelukke låneren fra hjemlån

Hvis man er specialeskrivende, ph.d.-studerende eller forsker ved AU kan man som regel få en individuel aftale om længerevarende lån på enkelte bøger

i de senere år været en enorm vækst i udgifterne til elektroniske abonnementer, og i disse år bliver både det samfundsvidenskabelige og de humanistiske og teologiske fagområder trukket med i den udvikling. I første omgang melder det sig som det problem, at institutterne er nødt til at indskrænke antallet af tidsskriftsabonnementer for at få råd til de elektroniske abonnementer, der bliver tilbage. Her drejer det sig – indtil videre – ikke så meget om tidsskrifter som om adgang til digitaliseret kildemateriale i form af databaser med information, tekster, dokumenter og billeder.

Det er multinationale forlag, der i store pakkeløsninger forhandler de elektroniske tidsskrifter og den digitale information; ofte er der tale om såkaldte campuslicenser, hvor de årlige prisstigninger ligger langt ud over de danske budgetmodeller. DEF har i forbindelse med opbygningen af det virtuelle bibliotek understøttet en række nationale og skandinaviske licenser inden for flere fagområder. Det har midlertidigt taget trykket af udgiftsstigningerne, men inden for de nærmeste år skal der findes mere stabile samfinansieringsformer.

Den anden udfordring består i at udvikle bibliotekerne til mere end reoler. De studerende har brug for flere studiepladser i fællesbibliotekerne (dækningsgraden er i dag under 5 %!), og de har brug for biblioteker, hvor der er et højt udviklet og it-understøttet miljø, hvor de studerende, undervisere, forskere og bibliotekarer har så høj en udveksling med hinanden som muligt. Fakultetet har netop sat gang i et udredningsarbejde, som ser nærmere på, hvordan der kan sættes skub i udvikling af åbne læringscentre.

Per Dahl var indtil 1.2.03 formand for fakultetets biblioteksudvalg; den nye formand er Torsten Madsen, Moesgård.

Skriveværksted E03.

Skriftlig formidling og akademiske genrer

- Hvilke kriterier der ligger til grund for bedømmelse af dine universitetsopgaver?
- Hvordan argumenterer man?
- Hvilke regler er der for formalia i opgaver?
- Hvordan formidler man sin faglige viden i artikelform?
- Har du redskaber til at håndtere skriveblokeringer?

Har du ikke klare svar parat på alle disse spørgsmål, er dette et forløb for dig – om du læser på 1. år eller er ved at skrive speciale.

På forløbet vil vi arbejde med akademisk skrivning og undersøge, hvad der karakteriserer de akademiske genrer. Vi vil også arbejde med formidling af fagligt stof, fx til tidsskrifter og aviser: hvordan en artikel målrettes, skrives og sælges til publikation.

Forløbet vil veksle mellem værkstedsaktiviteter (øvelser og feedback-grupper), diskussion og holdundervisning.

Max 20 deltager pr. hold. Pladserne fordeles efter først til mølle princippet.

Undervisningstidspunkter

Hold A: mandag kl. 9 -12

Hold B: onsdag kl. 12 -15

Hold C: fredag kl. 12 -15

Der vil være enkelte fællesarrangementer, som vil blive afholdt skiftevis på ovenstående tidspunkter.

Undervisningen starter i uge 36 og slutter i uge 50.

Tilmeldingsskema kan hentes på nedenstående web-adresse og skal sendes til Det Humanistiske Fakultet, Bygn. 453, 5., Nobelparken, Jens Chr. Skous Vej 3, 8000 Århus C.

www.hum.au.dk/fak/studier/skrivevaerksted.htm

Tilmeldingsfristen er 23. juni 2003

Praktik i Damaskus

*Fra Jørgen Bæk Simonsen,
kulturråd,
Den Danske Ambassade i Damaskus*

Det Danske Institut i Damaskus søger en praktikant pr. 1. september 2003 og seks måneder frem.

Praktikanten skal arbejde med registrering af materiale indgået til biblioteket, forberedelse og afholdelse i kulturelle aktiviteter o.l., forestå oversættelser fra arabisk til dansk og endelig bistå med diverse forefaldende administrativt arbejde.

Stillingen er ulønnet

Kvalifikation Det er en forudsætning at ansøgeren har kendskab til arabisk.

Ansøgning Vedlæg kortfattet CV. Ansøgningsfristen er 15. juni 2003.

Ansøgningen sendes til kulturråd Jørgen Bæk Simonsen, Den Danske Ambassade i Damaskus, via Postforsendelsen, Udenrigsministeriet, Asiatisk Plads 2, 1448 København K eller til Det Danske Institut i Damaskus, PO Box 12 62, Damascus, Syria.

Yderligere oplysninger på e-post-adressen: did@scs-net.org

Verdenslitteratur

Verdenslitteratur I: Litteraturens grænser - Overbygningsforløb

I lyset af globaliseringen er gentænkning af begrebet verdenslitteratur blevet påtrængende. Sidste år blev der udbudt et kursus over to semestre for overbygningsstuderende. I det kommende år tilbydes et nyt kursus over to semestre, baseret på erfaringerne fra sidste år, men med nyt indhold under overskriften: **Litteraturens grænser**.

Verdenslitteratur i almindelighed dækker over et felt af værker eller af påvirkninger mellem værker, medier og kulturer. Sådanne værker og relationer overskrider de grænser, der i første omgang har været betingelse for deres tilblivelse. Det kan være sprogrænser, kulturgrænser, genregrænser, mediegrænser, periodegrænser. Og sikkert en del flere. I det perspektiv overskrider litteratur ikke kun grænser, men skaber selv nogle nye. Eller gør det i hvert fald muligt for os at få øje på nye grænser mellem fremmede og kendte udtryks- og forståelsesformer. For litteratur hører ikke uden videre op med at respektere sådanne grænser, men studiet af litteratur, der er afgrænset nationalt, regionalt, sprogligt, genrebæst, mediebæst osv., kræver i dag et udvidet perspektiv, både når vi tilegner os den aktuelle litteratur, og når vi i dag forstår forudgående perioders litteratur.

Hvert semester er bygget op at to moduler, således at de to semestres fire moduler under ét giver indblik i forskellige måder, hvorpå litteratur kan forstås historisk på tværs af sprog, lande og kulturer, og giver indblik i

læse- og analysemetoder som kan bringes i anvendelse i forhold den måde, hvorpå litteratur selv forholder sig til og får os til at forholde os til grænser. Efteråret første modul drejer sig om *rejselitteratur*, mens det andet drejer sig om *litteraturens mediegrænser*. Hvert modul indledes af en introduktion til modulets principielle perspektiver. Forløbet giver desuden mulighed for at de studerende kan se deres eget fagområde i et globalt perspektiv, også i mødet med studerende fra andre fagtraditioner. Endelig opbygges der også et vist overblik over litteratur i forskellige kulturer, som kan bidrage til en selvstændig refleksion over forholdet mellem det lokale og det globale. Hver undervisningsgang foregår over to timer, men interesserede kan blive endnu en time til diskussion.

Forløbet er arrangeret i et samarbejde mellem litteraturfagene Romansk, Germanisk, Nordisk, Engelsk, Østasiatisk, Slavisk, Indisk, Oldtid og Middelalder og Litteraturhistorie. Undervisningen varetages af forskellige lærere fra fagene. En styregruppe på fem personer koordinerer forløbet med professor Svend Erik Larsen, Litteraturhistorie, som tovholder.

Betingelser for deltagelse og eksamen fastsættes af dit eget studienævn. Kontakt det for oplysninger om, hvad du kan få godskrevet ved deltagelse, og hvilke eksaminer der kan aflægges. Kurset svarer til 10 ECTS points pr semester.

Torsdag 14-16. Bygning 451, lokale 225 (Nobelparken) Første undervisningsgang 11. september 2003. Nærmere oplysninger ved Svend Erik Larsen, lisel@hum.au.dk

Opslag

Instruktorstillinger på Filosofi

Efteråret 2003

Der er 8 instruktorstillinger ledige til besættelse pr. 1. september 2003 fordelt på følgende discipliner: Filosofihistorie (4 instruktører), Argumentationsteori/logik (2 instruktører), Erkendelsesteori og metafysik 2 år (1 instruktør) og Etik og politisk filosofi (1 instruktør). Hver stilling er sat til ca. 50 - 90 arbejdstimer, fra 1. september 2003 til 31. januar 2004.

Instruktortimerne vil fortrinsvist blive brugt som diskussionstimer. Instruktørerne forventes at følge de forelæsninger, som deres timer er knyttet til.

Den, som søger stillingen, skal redegøre for relevante pædagogiske forudsætninger samt dokumentere gode faglige kvalifikationer. Ansøgeren bedes endvidere specificere, hvilken/hvilke af omtalte discipliner, som ansøgeren specielt er interesseret i at undervise i (samt hvis disciplinen er Filosofihistorie, hvorvidt det er etik/politisk filosofi delen eller erkendelsesteori/metafysik delen, som der ønskes at undervise i).

Minimum-forudsætning for at komme i betragtning er en bestået disciplinprøve samt en emneprøve på overbygningen.

Eksamensudskrift bedes vedlagt ansøgningen.

Besked om ansættelse/ikke-ansættelse vil blive givet i løbet af august måned.

Der vil blive indkaldt til et planlægningsmøde i slutningen af august. "Gamle" instruktører er selv sagt velkomne til at genansøge.

Nærmere oplysninger kan fås ved studieleder Thomas Schwarz Wenzler, Institut for Filosofi, tlf. 8942 2219.

Ansøgningen sendes til Aarhus Universitet, Jurnalkontoret, Nordre Ringgade 1, 8000 Århus C og skal være Jurnalkontoret i hænde senest mandag den 2. juni 2003, kl. 12.00.

Ansøgningen mærkes: 2003-215/1-64.

196 værker om medieteor i database

På www.medieteor.dk kan man nu finde indscannede indholdstegnelser fra 196 værker om medie- og kommunikationsteori.

Databasen er en del af det SHF-støt-

tede projekt "medie- og kommunikationsvidenskabernes teorier - historie og aktualitet", som ledes af lektor Niels Brügger fra Informations- og Medievidenskab.

Humanistiske bøger

Bo bedre – i middelalderen

Else Roesdahl (red.): Bolig og Familie i Danmarks Middelalder

Gennem 21 bidrag af forfattere fra syv forskellige fag belyses middelalderens boligkultur og familiestrukturer i Danmark, med kig tilbage til vikingetiden og jernalderen. Bogens baggrund er to symposier afholdt af Center for Vikingetids- og Middelalderstudier. Her blev meget nyt materiale fremlagt, især af arkæologisk art, som vidner om en gennemgribende udvikling: fra vikingetidens oldtidsprægede huse med ildsted midt på gulvet til senmiddelalderens boliger, hvis udstyr og indretning på mange måder minder om nutidens. Der redegøres i bogen blandt andet for huses udseende og rummenes funktioner, og det fortælles hvordan ændrede opfattelser af 'familien' samt en ny vægtning af 'privatliv' fik betydning for rumopdeling og den øvrige indretning i boliger. Blandt nyskabelserne i middelalderens boligkultur var nye former for opvarmning som bilæggerovn og kamin, frit gulvareal med flytbare møbler og flere og flere teglstenshuse i byerne ved siden af de traditionelle tømrede og lerklinede huse. Det blev desuden almindeligt med toiletter i byboliger. På næsten alle områder fulgte middelalderens boligkultur i Danmark de normer som gjaldt i sydligere dele af Europa – og som på mange måder modsvarer standarden langt op i vor tid. Også på dette felt var Danmark dybt integreret i den nord- og vesteuropæiske kultur.

307 sider, 194 figurer, engelske summaries.
288 kr. Jysk Arkæologisk Selskab 2003.

Kalmarunionens tilblivelse revurderet

Anders Bøgh: Sejren i kvindens hånd. Kampen om magten i Norden ca. 1365-89. Denne doktorafhandling, som blev forsvaret i marts, handler om forspillet til og tilblivelsen af Kalmarunionen. Det har i mere end 150 år været den fremherskende opfattelse, at Kalmarunionen skulle ses som en nordisk samling mod tysk ekspansion i Norden. Resultatet af Bøghs analyse, som er den første til at inddrage en tilbundsående undersøgelse af forholdene og udviklingen i Nordtyskland, bliver en klar afvisning af teorien om en samlet tysk ekspansion. Forudsætningen for Kalmarunionen var snarere en svækkelse af de politiske centre i Nordtyskland.

Afhandlingen går tæt på Dronning Margrethe I's erobring af magten i Danmark, der tilsyneladende var en langt mere besværlig, spændende og tidskrævende proces end hidtil antaget.

400 sider, ill., 398 kr. Aarhus Universitetsforlag, Langelandsgade 177, 8200 Århus N. Tlf 8942 5370. Se også www.unipress.dk

I Spinozas fodspor

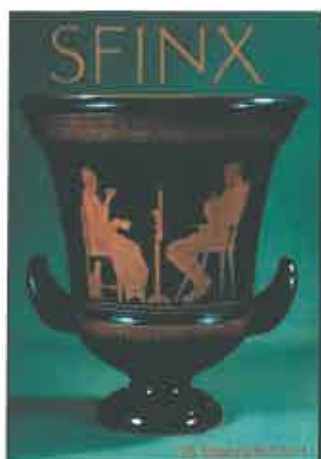
K. Hvidtfelt Nielsen: Interpreting Spinoza's Arguments – Toward a Formal Theory of Consistent Language Scepticism. Imitating 'Ethica'

Filosoffen K. Hvidtfelt Nielsen der tidligere har skrevet om matematisk lingvistik, filosofi, retorik og moderne litteratur, behandler i dette værk konflikten mellem kognition og sprog. Der trækkes på så forskellige tænkere som på den ene side den sene Wittgenstein, den sene Heidegger samt Derrida, og på den anden side logikere som Kripke og Quine. Således kombineres den hermeneutiske tradition med den logiske og analytiske. I stor gæld til Spinozas 'Etik' argumenteres der imod den kognitive tillid, som vi investerer i sprog og dagligdags fornuft.

Bogen henvender sig til alle med interesse i at lukke den afgrund som deler de forskellige discipliner som undersøger sproget, fx hermeneutik, retorisk og lingvistisk teori, sprogfilosofi, bevidsthedsteori og formel logik.

280 sider, 109.95 dollars/69.95 pund. Edwin Mellen Press, emp@mellen.demon.co.uk. Ved bestilling via telefon kan der spares 20%: U.S./Canada: (716) 754-2788. UK: (01570) 423-356. Se i øvrigt www.mellenpress.com

Humanistiske tidsskrifter

Tilbagelevering af Parthenon-skulpturer?

SFINX nr. 1, 2003

I det nye nummer af tidsskriftet SFINX kan man læse om Lord Elgins hårdhændede nedtagning af skulpturerne fra Parthenon-templet ved Akropolis i Athen i 1801-04. Siden har de været udstillet på British Museum i London – med stor furor til følge. Grækerne har længe villet have deres kulturarv tilbage – og pga. de olympiske lege i Grækenland næste år er situationen nu tilspidset. Arkæologen Vinnie Nørskov trækker fronterne op.

Desuden bringes artikler om falske judaspenge, nye danske udgravninger i Grækenland, ægyptiske vandhjul på Moesgård Museum, helgenikon involveret i krigshandlinger og dansk landboidyl på græske vaser.

36 sider, rigt ill., 50 kr. Henvendelse kan ske til Institut for Klassisk Arkæologi. Tlf. 8942 2295. E-mail: sfinx@hum.au.dk

Hegel og det moderne

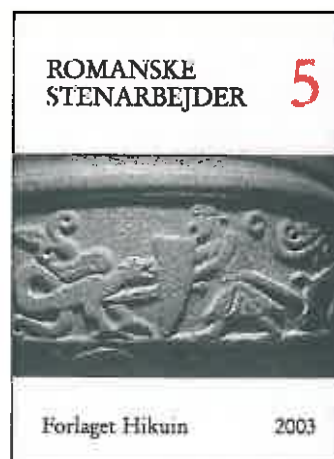
Slagmark – tidsskrift for idéhistorie nr. 36

Om det modernes kompleksitet, differentiering og uigennemsigthed er der – og bliver der stadig – skrevet meget. Hegel var én af de første der for alvor tog livtag med, og insisterede på, en tydning af den moderne virkelighed, og at han fortsat er aktuel kan man forsikre sig om i det nye nummer af 'Slagmark'.

Der indledes med to oversættelser, først 'Differensskriftet' af Hegel selv og dernæst Adornos kritiske Hegellæsning 'Sko-teinos eller hvordan der bør læses'. Herefter bringes seks artikler der repræsenterer forskellige tilgange til Hegels skrifter: et spekulativt og erkendelsesmæssigt, et sociologisk, et bredere idéhistorisk samt et hermeneutisk.

Inden nummeret afsluttes med en fyldig anmeldelsessektion bydes der i et aktualiserende intermezzo på interviews med Dorthe Jørgensen vedrørende Hegels aktualitet og Lars Erslev Andersen vedrørende globalisering, terror og islamisk fundamentalisme.

290 sider, 140 kr. Forlaget Modtryk.

Fællesskandinavisk kulturarv fra middelalderen

Romanske stenarbejder 5

Med det formål at få et mere nuanceret indblik i den gådefulde billedverden i sten, som optræder i vore mange middelalderkirker, har en righoldig forskning udfoldet sig i tiden siden 2. verdenskrig. De 18 artikler i denne udgave af 'Romanske stenarbejder' udgør et væsentligt bidrag til denne forskning og ser bl.a. nærmere på motiver på døbefonte og portaler samt figurprydede kvadre.

Af titler kan fx nævnes 'Maskesten i sen vikingetids kunst', 'Østjyske løvefonte' og 'Den romanska stenskulpturen i Småland'.

Dette bind af skriftrækken som startede i 1981, tager udgangspunkt i en række foredrag afholdt på KunstCenter Silkeborg Bad i oktober 1999. Symposiet med tilhørende udstilling var et af arrangementerne i Middelalderåret 1999.

296 sider, 200 kr. Forlaget Hikuin.

Nordisk samarbejde under den kolde krig

Jean Monnet Skriftserie nr. 4

De nordiske lande har siden Folkeforbundets tid haft tradition for at samarbejde i internationale fora, bl.a. indenfor FN. Da Finland blev optaget i FN, var den nordiske gruppe komplet, og til trods for de nordiske landes forskellige sikkerhedspolitiske orienteringer under den kolde krig, foregik der indenfor gruppen et samarbejde om de politiske emner, der var på dagsordenen i FN.

Lotte Rickers Bennedsgaard Olesen belyser dette samarbejde i koldkrigsperioden 1956-65. På baggrund af en komparativ analyse af de nordiske landes FN-politik undersøges, hvorvidt denne politik var nationalt fastlagt, koordineret eller om der blev ført en egentlig fællesnordisk politik.

144 sider, 50 kr. Kan bestilles hos Jean Monnet Centret, Institut for Historie og Områdestudier, bygn. 410, kontor 261, 8000 Århus C. Tlf. 8942 2049. E-mail: hisknm@hum.au.dk

Udviklingspsykologi i hverdagen

Arbejdspapirer for CfK 117-03

I dette arbejdspapir argumenterer Mariane Hedegaard, professor i udviklingspsykologi, for en række kategorier, som hun mener er nødvendige for at kunne udforske børns og unges udvikling, sådan som den forløber gennem deres deltagelse i hverdagslivets praksis. Ifølge Hedegaard må man for at udforske det enkelte barns udvikling, inddrage samfundets betingelser, de institutionelle praksisser, som et barn deltager i, og det enkelte barns motiver og sociale situation.

Arbejdspapiret blev holdt som tiltrædelsesforelæsning ved Institut for Psykologi, Københavns Universitet, d. 14/2-2003.

Mariane Hedegaard: Børns og unges udvikling diskuteret ud fra et kulturhistorisk perspektiv. 35 sider. Kan rekvireres ved henvendelse til Center for Kulturforskning, Finlandsgade 28, 8200 Århus N. E-mail: cfk@au.dk

Nye kortfilmsstudier

p.o.v. – A Danish Journal of FilmStudies, no. 15

I dette nummer af p.o.v. går der tæt på fire kortfilm: polske Mitko Panovs 'With raised hands', norske Unni Straumes 'Derailment', israelske Oren Sterns 'Funeral at Parc de France' samt canadiske Stephanie Morgensterns 'Remembrance'.

Desuden bydes der på en artikel om symmetri i filmisk billedkomposition og et interview med Henning Bendtsen om Carl Th. Dreyer.

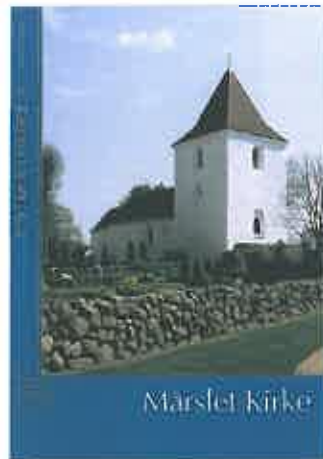
208 sider. Henv. til Richard Raskin, Informations- og Medievidenskab, Niels Juelsgade 84, 8200 Århus N. e-mail: raskin@imv.au.dk

Europa for folket?

I det seneste nyhedsbrev fra Jean Monnet Center får man en fyldig introduktion til bogudgivelsen *Europa for folket? EU og det danske demokrati*. Bogen er redigeret af Thomas Pedersen og hans indledende kapitel 'Demokrati og europæisk integration: en oversigt' bringes i sin helhed.

Desuden skriver Søren Winther Lundby om 'Forfatning af År 2000', som er et forsøg på at inddrage borgerne i debatten om en Europæisk Forfatning – inden den skrives af embedsfolk og politikere bag mere eller mindre lukkede døre. Også en historisk interesseret skønlitterær forfatter, Lars Holmgaard Jørgensen, bidrager i nyhedsbrevet med en artikel om 'EU og historien'. Her drages paralleller mellem danskernes forhold til EU i dag og situationen i 1700-tallet.

Jean Monnet Centrets newsletter no. 13, marts 2003. 64 sider. Kan rekvireres ved henvendelse til Jean Monnet Center, Historisk Institut, 8000 Århus C. Tlf. 8942 2049. E-mail: hisknm@hum.au.dk.

Nye vejledninger til danske kirker

Med dette appetitvækkende hefte om Mårslet Kirke indledes en ny skriftserie, der med korte oplysende tekster suppleret med mange farvefotografier vil bidrage til oplysning om historien i vore mange gamle og nyere kirker. Serien er inspireret af de overskuelige og ensartede kirkevejledninger, som i mange år har kunnet købes i tyske og engelske kirker.

Første nummer i skriftrækken er skrevet af Mogens Skaaning Høegsberg og Martin Wangsgaard Jørgensen, studerende ved Afdeling for Middelalderarkæologi. Vejledning til Danske Kirker 1. 24 sider, 20 kr. Forlaget Hikuin. Tlf. 8666 7666. www.hikuin.dk

Kroppen i litteraturen

Arbejdspapirer for litteraturhistorie 37-03 På magisterseminaret Body and Literature, d. 28.-29. november 2001, blev en række essays præsenteret som nu udgives i skriftform. Der kredses om spørgsmålet om den sanselige erfarings forhold til den æstetiske form, samt om forestillingen om identitet, i forhold til teksten og i forhold til kroppen.

I forhold til disse problemfelter skriver de seks magisterstuderende om den figurative gengivelse af kroppen i Walter Paters 'The Renaissance', om tændernes rolle i Martin Amis' autobiografi 'Experience', om synæstesi hos postromantikerne Verlaine og Yeats, om sammenfletning af sygdom og ironi hos Thomas Mann, om Strindbergs selv-portrætter samt om narrativ erfaring i Faulkners 'The Sound and the Fury'.

Thomas H. Nielsen, m.fl.: Body and literature. Essays on sensual experience, aesthetic form and bodily/textual identity. I-II. I alt 88 sider. Kan rekvireres ved henvendelse til Afdeling for Litteraturhistorie, Langelandsgade 139, 8000 Århus C. Tlf. 8942 1831. Se evt. www.litteraturhistorie.au.dk

Forskningsstøtte

Forskningsrådenes årsberetning 2002
Økonomiske midler fra Forskningsrådet modtages hvert år af en række projekter indenfor en bred vifte af forskningsfelter. I den nye årsberetning for 2002 kan man læse om de projekter der pt. bemidles. For de århusianske humanisters vedkommende drejer det sig især om 'Akademiet for æstetikfaglig forskeruddannelse', som er det største samlede forskningsmiljø for æstetiske fag i Nordeuropa. Det ledes af Morten Kyndrup fra Æstetik og Kultur, som interviewes om perspektiverne for det igangværende arbejde. Fx nævnes den kommende opførelse af en ny bygning ved siden af kasernen på Langelandsgade.

I årsberetningen kan man desuden læse om bemidlede københavnske projekter, fx 'Studier i religionernes betydning ved identitetsdannelse og fællesskabsformning i kulturmødet i Danmark', der foregår i samarbejde mellem Religionshistorie og Systematisk Teologi, KUA.

114 sider. Kan rekvireres ved henvendelse til Forskningsstyrelsen, Randersgade 60, 2100 København Ø. Tlf. 3544 6200. e-mail: forsk@forsk.dk

Globalhistorie

Den jyske Historiker nr. 100

I de seneste årtier er der vokset en ny empirisk orienteret makrohistorie frem, som i højere grad end tidligere anskuer verdenshistorien som en sammenhængende global proces. Dermed udfordres de etablerede forestillinger om den europæiske civilisations særegenhed.

Det nye jubilæumsnummer, nummer 100 af 'Den jyske Historiker', præsenterer og diskuterer den nye globalhistorie, dels gennem en afsøgning af den globalhistoriske diskurs, dels gennem diskussion af centrale forskningsbidrag.

Tema: Mellem civilisationshistorie og globalhistorie. 181 sider, 125 kr. Kan bestilles på www.denjyskehistoriker.dk

Borgesiansk

Variaciones Borges 15/2003

Hvert andet år udgiver The Jorge Luis Borges Center for Studies & Documentation en række nye forskningsartikler om fænomenet Borges. Det sker i tidsskriftet Variaciones Borges, hvis mål er at udforske den særegne måde hvorpå der tænkes, skrives og læses i forfatterens unikke univers. Denne gang lægges der fokus på den mærkværdige tekst 'Tlön, Uqbar, Orbis Tertius'. Den behandles i ti artikler, hvoraf tre er skrevet på engelsk, resten på digterens modersmål spansk.

242 sider. Eds. Ivan Almeida, Christina Parodi. Henv. til Borges Center, Romansk Institut, Jens Chr. Skousvej 5, 8000 Århus C. Tlf. 8942 6454. Se evt. på internet-adressen www.hum.au.dk/romansk/borges

De klassiske fags fremtid?

Agora 1/2003

Det nye nummer af Agora, som dukker op efter nogen tids stilhed, lægger sig først og fremmest i kølvandet på konferencen Klassisk filologi i Danmark, som blev afholdt i november. I forlængelse af en diskussion om de klassiske fags fremtid i Danmark gives der såvel et resumé af debatten, en fortsættelse af diskussionen samt et oplæg til videre debat.

Giuseppe Torresin ser i en artikel på overgangen fra mythos til logos i Oldtidens Grækenland, og trækker linier op til dagens debat om kristendom versus islam. Søren Sørensen skriver om 'Den uskyldige Helena' og analyserer to af Euripides' mindre kendte tragedier. Desuden bringes en feltrapport fra udgravningen af Timpone della Motta, Francavilla Maritima 2002.

62 sider. Kan rekvireres ved henvendelse til Klassisk Arkæologi og Afd. For Klassisk Filologi, Ndr. Ringgade, bygn. 415, 8000 Århus C. Tlf. 8942 6406.

Virtuelt diskussionsforum

Skrifter for Center for Internetforskning 07

Perspektiverne for internettet som en ny offentlig sfære har længe været diskuteret. Dette paper tager afsæt i teoretiske diskussioner om hvad den ideelle politiske sfære er, og undersøger en dansk politisk diskussionsgruppe, dk.politik.

Der ses nærmere på, hvorvidt denne virtuelle offentlige sfære opfylder nogle af de demokratiske løfter som har været knyttet til internettet. Hovedkonklusionen er, at store dele af debatten er respektfuld og mange hævder, at de føler sig bedre informeret og oplyst bagefter. Der er dog tendenser til at diskussionerne bliver endeløse og også andre problemer med den virtuelle diskussionssfære tages op i dette casestudie.

Jakob Linde Jensen: Den virtuelle politiske offentlighed. 46 sider. Kan bestilles i trykt udgave på cfi@imv.au.dk, eller hentes som elektronisk udgave på <http://cfi.imv.au.dk/pub>.

Årsberetning fra Historie

I Histories Årsberetning fra 2001 kan man læse om hvad instituttets ansatte laver af forskningsrelateret arbejde såvel i som udenfor universitetsregi: publikationer, foredragsvirksomhed, ekskursioner, kongresser, fagligt udvalgsarbejde, censorvirksomhed, faglige tillidshverv m.m.

Desuden kan man se en liste over hvilke specialer, prisopgaver og konferensopgaver, der er blevet indleveret i 2001, samt læse om to afsluttede ph.d.-projekter: Søren Bitsch Christensens om 'Monopol, marked og magasiner. Dansk kornhandel og kornpolitik 1730-1850 - med hovedvægt på reformårene' og Kirsten Folke Harriis om 'Arbejderes livshistoriske fortællinger som læreproces'.

Årsberetning 2001, Historisk Institut. 52 sider. Kan rekvireres ved henvendelse til Institut for Historie og Områdestudier, Ndr. Ringgade, 8000 Århus C. Tlf. 8942 2023. E-mail: hsth@hum.au.dk

Navne

Ansættelser

Engelsk

Inger Hunnerup Dalsgaard, lektor,
20.1.2003

Filosofi

Anne Marie Olesen, amanuensis, masteruddannelsen, 1.2.2003-31.1.2004

Forhistorisk Arkæologi, Middelalderarkæologi, Etnografi og Socialantropologi

Lone Sahl Liboriussen, forskningsassistent, 18,5 t/uge, 1.4.-31.12.2003, eksternt finansieret
Historie og Områdestudier
Natalia Okhotina Lind, adjunkt, 1.2.2003-31.1.2004, eksternt finansieret

Informations- og Medievidenskab

Peter Lauritsen, lektor, 1.2.2003
Tina Gustavsson, overassistent, 34 t/uge, fastansat 1.6.2003
Hans Vestman Jensen, systemprogrammer, fastansat 1.5.2003

Moesgårdbiblioteket

Michael Qvotrup, bibliotekar, 1.4.2003

Nordisk

Tina Lindskov Sørensen, barselsvikar, 1.4.2003-31.1.2004
Henrik Skov Nielsen, adjunkt, 1.1.-31.12.2003, eksternt finansieret

Romansk og Oldtids- og Middelalderstudier

Carmen Maria Asunción Sola, udenlandsk lektor, 1.2.2003-31.1.2004

Æstetiske Fag

Hans Henrik Lohfert Jørgensen, adjunkt, 1.3.2003-29.2.2004, eksternt finansieret
Mads Rosendahl Thomsen, adjunkt, 1.5.2003-30.4.2004, eksternt finansieret
Ida Krøgholt, lektor, 1.4.2003

Fratrædelser

Æstetiske Fag

Claus Andersen, assistent
Lise Helmer Petersen, lektor, 31.8.2003

Dobbeltjubilaren Dehlholm

60 år i livet og 30 år
i råd og udvalg for
Humaniora

Overfotograf Preben Dehlholm fyldte 17. februar 60 år og kunne samtidig fejre 30 år i en række råd og udvalg på fakultetet.

Dagen blev fejret i Moesgård Museums kantine, hvor omkring 50 medarbejdere og udefrakommende gæster tog imod varm chokolade, boller og en lille enkelt en. Dekan Bodil Due, institutleder Ton Otto, museumsdirektør Jan Skamby og sekretær Anita Laursen overbragte gaver fra deres respektive områder, og holdt hver især en tale til jubilaren.

I 1973 kom Preben Dehlholm i Det Humanistiske Fakultets forretningsudvalg sammen med dekan Rahbek Schmidt, professor Ole Klindt-Jensen og kontorchef Uffe Vesterdal.

Næsten lige så længe har Preben Dehlholm siddet i Fakultetsrådet, og han har over for de tekniske medarbejdere, som han repræsenterer, tilkendegivet at han efter 30 år nu trækker sig tilbage fra rådsarbejdet i løbet af 2003.

Preben Dehlholm beklager at TAP-gruppen ikke bliver medlem af det ny akademiske råd der skal afløse fakultetsrådet, men håber at Repræsentantskab og samarbejdsudvalg vil blive styrket.

40 år som fotograf

Preben Dehlholm begyndte sin fotografkarriere med to år som portrætfotograf, og mindes blandt andet to kendte personer som han fik lejlighed til at fotografere.

–Vi besøgte begge personer privat. Mest kendt var Carl Th. Dreyer, som netop producerede filmen Gertrud. Den anden person var fransk marquis. Han måtte i fængsel, da man erfarede, at han som bogholder "temmelig lemfældigt" anvendte firmaets penge.

Og den seneste juvel i rækken af kendte har været en ægte krone på værket, nemlig da Preben Dehlholm var til samtale med Dronning Margrethe på Marselisborg Slot for at fotografere slotsstuer med

blomsterdekorationer og interiør.

Fra 1965 var Preben Dehlholm ansat på Nationalmuseet, fotograferede især slotte og herregårde, og han var med Nationalmuseets rejsehold til bl.a. Tranekær og Ledreborg Slot foruden løbende opgaver på Rosenborg Slot og på adskillige herregårde i Jylland.

I 1969 begyndte han som fotograf ved Aarhus Universitet og Moesgård Museum.

Illerup det største

Preben Dehlholms absolut største opgave til dags dato har været Illerup Ådal. Billederne blev gengivet i en omfattende videnskabelig publikation, og sidst i "Illerup – set i et tryllespejl", som blev overrakt Dronningen da hun fyldte 60 år. Helt aktuelt, så åbner den store Illerup-udstilling til oktober på Moesgård.

Preben Dehlholm leder Foto Medie Lab på Moesgård og har helt eller delvist uddannet over 40 fotografer gennem årene, og han er glad for at kunne sige at flere af disse markerer sig dygtigt som reklame-, portræt- og pressefotografer, og en enkelt er blevet producent af video til dansk fjernsyn.

Fagligt markerede Preben Dehlholm sig som tillidsrepræsentant mange steder, blandt andet som bestyrelsesmedlem i 20 år af Fagforeningen Statsfotograferne (1976-1996), de seneste 10 år som formand.

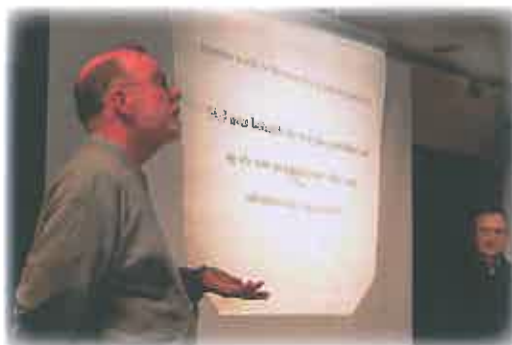
Preben Dehlholm forventer at afslutte karrieren når han fylder 62 og har allerede fået såvel seniorordning og efterlønsbevis i hånden.

Set & Sket

Humanister på fremtidens jobmarked

Dansk Industri var 6. maj inviteret til et af de første gå-hjem-møder i fakultetets satsning på øget jobbevidsthed (se side 3). Konsulent Anne Marie Levy gav industriens bud på hvilke humanistiske kompetencer den har brug for.

For få siddepladser til stand-up

Der var fuldt hus til de århusianske sprogforskeres stand up research 27. februar. Øverst stiller Per Bærentzen (tysk) op til et svar - med Henning Nølle i kulissen - nederst måtte tilskuerne tage både gulv og vindueskarme i brug for at følge med i de lingvistiske løjer.

Navne...

Ph.d.-graden

Anne Marie Olesen (filosofi)

Erkendelse, praksis og verden. Et metafysisk opgør og dets implikationer for sandhedsbegrebet

Ulla Angkjær Jørgensen (kunsthistorie)

Den performende beskuer. Kunstanalyse med krop og køn

Anne Trine Larsen (historie)

En slags mandinder. En analyse af køn og arbejde i Danmark 1950-1989

Møntudstilling på Antikmuseet

Antikmuseet viste i maj særudstillingen The Aegean of the Coins organiseret af Det Græske Kulturministerium og Det Numismatiske Museum i Athen, et af de græske kulturfremstød i forbindelse med Grækenlands EU-forbundsmedlemskab i foråret 2003.

Kalenderen

Maj

Gæsteforelæsning
tirsdag, 27. maj 2003 kl. 10:00-12:30

The Invention of Traditions Revisited

Professor Terence Ranger
Oxford University

Arrangør: Forskerskolen i antropologi og
etnografiologi.

Åben for: Alle (offentligt).

Sted: Bygning Studenternes hus. Lokale:
Richard Mortensens stue.

Juni

Konference
torsdag, 12. juni 2003 kl. 10:00-16:30

Policies of Memory: Approaches to Communist and other Legacies in Central Europe and the Balkans after 1989

Program

10:00-10:15 Velkomst, indledende bemærkninger
10:15-11:00 Barbara Tornquist-Plewa (Lund):
Coming to terms with the past: Holocaust in Polish
Collective Memory
11:00-11:45 Christiane Briener (München): The
Politics of Memory in Germany (West and East)
and the Czech Republic: How to Deal with the
Heritage of Totalitarianism?
11:45-13:00 Frokostpause
13:00-13:45 Michal Kopeček (Prag): Czech
Historiography and Dealings with the Communist
Past
13:45-14:30 Silvia Miháliková (Bratislava): The
Symbolic Representation of a New State (the case
of Slovakia)
14:30-14:45 Kaffepause
14:45-15:30 Éva Kovács (Budapest): Irony
or Cynicism: Notes about the Memory of
Communism in Hungary
15:30-16:15 Peter Haslinger (München): National
Myths of Territorial Heritage: The Cases of Kosovo
and Macedonia since 1991
16:15-16:30 Diskussion, afsluttende bemærkninger
Konferencen indgår i universitetets
jubilæumsarrangementer i anledning af de 75 år.
Arrangør: Peter Bugge, Institut for Historie og
Center for Kulturforskning
Åben for: Alle interesserede er velkomne
Sted: Bygning 420 Lokale: Mødelokale 2

AARHUS UNIVERSITET

*Arrangementet er en del af Aarhus
Universitets 75-års jubilæumsar-
rangement*

*Du kan finde alle jubilæumsarran-
gementerne på nettet på
www.au.dk/da/2003/jubilaem/*

Vikingetræf og opvisning
torsdag, 26. juni 2003 kl. 10:00-17:00

Vikingetræffet ved Moesgård Strand

Moesgårds Venner – foredrag.
Deltagelse kræver medlemskab
af Moesgårds Venner. Heste- og
våbenopvisning kl. 11 og kl.
15. Det årligt tilbagevendende
vikingetræf er et marked, hvor der købes
og sælges, spises og drikkes. Her møder
egnens befolkning vikingeskibene,
hjemme igen efter sommertogterne, og
her handles hjemmeproducerede varer
med eksotiske varer fra fremmede lande.
Folk til hest viser deres gangeres formåen,
og udenlandske og lokale vikinger
udkæmper drabelige slag.
Mere på: <http://www.moesmus.dk>
Arrangør: Moesgårds venner.
Åben for: Alle (offentligt).
Sted: Bygning 4200.

August

Nordisk Kunsthistorikerkongres i Århus
2003

fredag, 15. august 2003

Udstillingsæstetik

Kongressen er berammet til Århus 15.-
17. august 2003, hvor værtsinstitutionen,
Afdeling for Kunsthistorie, kan fejre sit
50-års-jubilæum, samtidig med at Aarhus
Universitet fylder 75 år.

Temaet »udstillingsæstetik« omfatter såvel
analyse af specifikke kunstudstillinger
som museumsarkitektur. Temaet
vedrører således kunstens iscenesættelse
på forskellige niveauer og spænder
fra enkeltværkets medtænkte
præsentationsramme til museets
betydningsfulde indplacering i
byrummet. Kongressen vil blive
afsluttet med en paneldiskussion, og
to internationale kapaciteter inden for
feltet er inviteret til at holde de åbnende
key-note-forelæsninger. Kongressen er
støttet af Nordisk Kulturfond, Statens
Humanistiske Forskningsråd og Aarhus
Universitets Forskningsfond.

Et fuldt program vil snarest muligt være
tilgængeligt på www.au.dk/cfk
Fristen for tilmelding af paper er
overskredet, men henvendelse kan ske
til kunkongres2003@hum.au.dk og til
kongressens sekretær Signe Meisner, der
har kontortid onsdag kl. 11-14 (tel: + 45 89
42 18 64), eller til Anders Troelsen (+45 89
42 18 61).

Tilmelding er nødvendig

Arrangør: Kunsthistorie i samarbejde
med Center for Kulturforskning.

Sted: Bygning Kasernen. Lokale: Store sal.

Gæsteforelæsning
tirsdag, 26. august 2003 kl. 09:30-11:30

Dis-ease is what you make of it: perception, deception and memory of emotion.

Simon Wilkinson

Simon Wilkinson er norsk-engelsk
børnepsykiater, der tænker børn og
sygdomssprog på tværs af biologi,
psykologi og kultur. Han er kendt for sit
kvalitative forskningsprojekt beskrevet
i bogen: 'The Child's World of Illness'
(1988). Nu aktuel med bogen 'Coping
and Complaining. Attachment and the
Language of Disease' (Brunner-Routledge
2003).

kultsh@hum.au.dk

Arrangør: Arrangeret i samarbejde
mellem CfK og JYFE's forskningsgruppe
om anbragte børn og unge..

Åben for: Alle interesserede er velkomne.
Sted: Bygning 5128. Lokale: 221.

Oktober

Konference

tirsdag, 28. oktober 2003

Seminar om GENBRUG

- Strategier for tilegnelse af fortiden

Med seminaret ønsker vi at bidrage til
udviklingen af en mere mangfoldig og
reflekteret omgang med vores kulturarv
end den, der hovedsagelig praktiseres:
forevigelse. Vi foreslår derfor en principiel
diskussion af fænomenet "genbrug".
Temaet skal forstås ganske bredt som alle
facetter af nutidens forsøg på at tilegne
sig fortiden. Med bidrag fra forskellige
faglige udgangspunkter - arkitektur,
kunsthistorie, filosofi og idéhistorie,
litteratur, musik etc. - vil vi undersøge,
hvordan genbrugskulturen gør sig
gældende, og hvordan den kan forstås.
Hvad indebærer den bevaringsfetichisme,
som er så udpræget i dag, og hvilke
anderledes historieforståelser, kunne
hjælpe os til at udvikle andre strategier?
Seminarets fokus ligger derfor ikke på
spørgsmålet om, hvorledes vi bevarer,
men på hvordan vi tilegner os fortiden.
Hvordan inddrager vi fortiden på en aktiv
måde, og hvordan udvikler vi den til et
nutidigt aktiv?

Foredragsholderne bliver bl.a. Søren Ulrik
Thomsen, Karl Aage Rasmussen, Merete
Ahnfeldt-Møllerup, Poul Erik Tøjner,
Jacob Wamberg, Ellen Braae og Maria
Fabricius Hansen.

Arrangør: Lektor v/ afd. for Kunsthistorie
Maria Fabricius Hansen og arkitekt Ellen
Braae.

Sted: Kasernen. Lokale: Store Teatersal.

Nilen på Moesgård

Selv om den store udstilling
med og om Grauballe-manden
er forårets store trækplaster
på Moesgård Museum, så har
museet også hatt kræfter til at
arrangere særudstillinger.

Nilen - Ægyptens gave åbnede
12 april og kan ses frem til 12
april 2004.

Bryggeriet Trøjborg

Øl + papir = universitet

Det er ikke til at se det, hvis man ikke lige ved det. Men faktum er at Trøjborgkomplekset opstod i 1890'erne som sæde for det nu heden-gangne Bryggeriet Trøjborg. Det var en sammenslutning af fire hvidtølsbryggerier, der i 1898 dannede aktieselskabet 'De forenede Bryggerier i Aarhus'. Sammenslutningen var tænkt som en konkur-

rent til Ceres, men drømmen brast efter kort tid. Bryggeriet var en fiasko. Der gik hul på ølkarrene så øllet flød ned ad Niels Juels Gade, og allerede i 1905 må konsortiet overgive sig endeligt og sælge til Østjydske Bryggerier (Ceres) til en lav pris.

Fra Papir-Værk til Universitet

25 år senere opkøbtes hele fabrikskomplekset af Jyllands Papir-Værk A/S, men forinden havde sognepræsten haft bolig i et hus på hjørnet af Niels Juels Gade og Willemoesgade, og i en periode har bygningerne også været

hjemsted for Otto Mønstedts margarinefabrik.

Først i 1972 blev bygningerne i Willemoesgade solgt til Aarhus Universitet, da papirværket flyttede til større lokaler i Lystrup. Egentlig var der overvejelser omkring nyt universitetsbyggeri ved Lisbjerg, men humanisterne endte som bekendt med at blive parkeret i de gamle fabriksbygninger. Efter en større ombygning flyttede de ind 1974-75, og her har de været siden.

Øl og papir

Det robuste indtryk der minder om bygningernes fortid er den dag i dag bevaret, og aktiviteten i dag minder da også på mange måder om fortiden. I bygningerne produceres stadig en del papir, og også øl flyder her undertiden i en lind strøm.

Vil man vide mere om bygningernes spændende fortid og se fotos, øl-etiketter og -reklamer m.m., kan det stadig nås. Plancheudstillingen som er kreeret af Studiekredsen Trøjborgs Historie, vil være udstillet på Trøjborg indtil sommerferien.

-mm

Studiekredsen Trøjborgs Historie,
Skt. Johannes Allé 1, 8000 Århus C

Foto: Torben Nielsen

HUMavisen 10 år

Fest og farver skal der til, når man fylder ti år. Det gjorde HUMavisen i maj måned og her på redaktionen fejrer vi det med 4-farvet tryk i rotationspressen. Festen venter vi lidt med, men ikke fordi pengene er brugt på farvelade - denne avis er faktisk lidt billigere at få trykt end det forrige nummer (fordi vi sparer Copy-Dan-afgiften).

Samtidig er fakultetet i færd med at ansætte en deltidsjournalist der ud over

at forskønne HUMavisen også skal arbejde med forskningsformidling.

I disse anledninger vil redaktionen tage hele fakultetets informationsstrategi op til revision, og vi har derfor brug for vore læsers tanker om sådan en strategi, om HUMavisen, om nyhedssiden på nettet og fakultetets kommunikation i det hele taget. Skriv til humavis@hum.au.dk (i FirstClass: "HUMavis").